

Republica Moldova

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU REGLEMENTARE ÎN ENERGETICĂ

HOTĂRÎRE Nr. 168
din 31-05-2019

**cu privire la aprobarea
Regulamentului privind racordarea la rețelele
electrice și prestarea serviciilor de transport
și de distribuție a energiei electrice**

Publicat : 28-06-2019 în Monitor Nr. 209-216 art. 1093

MODIFICAT

HANRE537 din 24.12.20, MO13-20/22.01.21 art.47; în vigoare 22.01.21

Înregistrat:

Ministerul Justiției al Republicii Moldova
nr. 1463 din 21 iunie 2019

Ministru _____ Victoria IFTODI

În temeiul art. 7 alin.(1) lit. h) din Legea cu privire la energia electrică nr. 107 din 27 mai 2016 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.193-203, art.413), cu modificările ulterioare, în scopul reglementării adecvate a activităților întreprinderilor de transport și distribuție a energiei electrice, protecția intereselor consumatorilor și producătorilor de energie electrică, Consiliul de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice (se anexează).
2. Prezentul Regulament se aplică de toate întreprinderile de transport și distribuție a energiei electrice indiferent de forma de proprietate care conform legislației sunt supuse reglementării de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.
3. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina subdiviziunilor Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.

DIRECTOR GENERAL
DIRECTOR
DIRECTOR
DIRECTOR

Veaceslav UNTILA
Octavian CALMÎC
Eugen CARPOV
Ștefan CREANGĂ

Nr. 168/2019. Chișinău, 31 mai 2019.

Aprobat
prin Hotărârea Consiliului
de Administrație al ANRE
nr. 168/2019 din 31 mai 2019

REGULAMENT
privind racordarea la rețelele electrice și prestarea
serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice

Capitolul I

Secțiunea 1

Domeniul de aplicare

1. Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice (în continuare – *Regulament*) reglementează:

1) etapele, procedurile, termenele și condițiile de racordare a instalațiilor de utilizare și a centralelor electrice la rețelele electrice ale operatorilor de sistem;

2) raporturile juridice dintre operatorii de sistem și utilizatorii de sistem privind prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice;

3) termenele și condițiile de sistare a prestării serviciilor de transport sau de distribuție a energiei electrice, de întrerupere, de limitare a livrării energiei electrice, de deconectare și de reconectare la rețelele electrice a instalațiilor de utilizare și a centralelor electrice.

2. Prevederile prezentului Regulament se aplică la stabilirea soluțiilor de racordare a instalațiilor de utilizare, a centralelor electrice ale solicitanților la rețeaua electrică, modificarea instalațiilor de racordare, modificarea avizelor de racordare, precum și în relațiile dintre operatorii de sistem cu utilizatorii de sistem privind contractarea serviciilor de transport și/sau de distribuție a energiei electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice.

Secțiunea 2

Termeni și definiții

3. În sensul prezentului Regulament se utilizează termenii definiți în Legea nr. 107 din 27 mai 2016 cu privire la energia electrică (în continuare Legea 107/2016), precum și următorii termeni și definiții:

act de delimitare – act ce stabilește punctul de delimitare a instalațiilor electrice aflate în bilanțul întreprinderii electroenergetice de instalația electrică a consumatorului final sau de centrala electrică a producătorului;

aviz de racordare - aviz scris, care se emite de către operatorul de sistem, la cererea unei persoane fizice sau juridice, în care se indică condițiile tehnico-economice de racordare la rețeaua electrică a instalației de utilizare sau a centralei electrice, cât și condițiile de utilizare a rețelei electrice după punerea sub tensiune a instalației de utilizare sau a centralei electrice respective;

contract de racordare - contractul încheiat între operatorul de sistem și solicitant, potențial consumator final sau producător, având ca obiect racordarea instalației de utilizare sau a centralei electrice la rețeaua electrică a operatorului de sistem, prin realizarea lucrărilor de racordare conform cerințelor stabilite în avizul de racordare;

control al echipamentului de măsurare – ansamblu de operațiuni efectuate de către operatorul de sistem, cu sau fără utilizarea aparatelor speciale, în scopul stabilirii modului de funcționare a echipamentului de măsurare și pentru constatarea intervențiilor în funcționarea echipamentului de măsurare, inclusiv pentru verificarea integrității echipamentului de măsurare și a sigiliilor aplicate;

convenție de interacțiune – act semnat de operatorul de sistem și un consumator noncasnic/producător, prin care se precizează puterea maximă racordată, puterea consumată în orele sarcinii de vârf ale curbei de sarcină, capacitatea de reducere a sarcinii în cazul deficitului de putere sau a restricțiilor în furnizarea energiei electrice, modul de realizare a dirijării operaționale prin dispecer, reglajul protecțiilor, executarea manevrelor, intervențiile în caz de incidente și programul de activitate al consumatorului noncasnic/producătorului;

condiții de interconectare – aviz scris, eliberat de operatorul sistemului de transport sau operatorul sistemului de distribuție unui alt operator de sistem care solicită interconectarea rețelelor electrice. Avizul respectiv conține condițiile tehnico-economice de interconectare a rețelelor electrice;

deconectare – desfacere a legăturii dintre rețeaua electrică a operatorului de sistem și instalațiile electrice ale consumatorului final, sau centrala electrică prin intermediul aparatelor de comutație ori prin decuplarea conductoarelor sau a cablurilor de la rețeaua electrică;

limitarea livrării energiei electrice - diminuarea de către operatorul de sistem a cantității de energie electrică livrată utilizatorului de sistem;

putere aprobată - putere activă maximă pe care utilizatorul de sistem are dreptul de a o absorbi sau evacua prin instalația de racordare, indicată în avizul de racordare și pentru care se dimensionează instalația de racordare, instalația de utilizare sau centrala electrică, ținând cont de cerințele avizului de racordare față de factorul de putere;

putere contractată – putere activă specificată în contractul de furnizare a energiei electrice determinată ca:

- a) putere nominală a stației electrice (transformator);
- b) puterea electrică determinată utilizând tensiunea nominală (U_n) și sarcina admisibilă (I_{adm}) a conductorului, cablului;
- c) puterea electrică determinată utilizând tensiunea nominală (U_n) și curentul nominal (I_n) al disjuncteurului aparatului de protecție, ales conform proiectului.

Puterea contractată nu poate depăși puterea aprobată specificată în avizul de racordare.

putere minimă de avarie – putere electrică strict necesară consumatorului final pentru menținerea în funcțiune a mijloacelor tehnice care asigură securitatea utilajului și a personalului;

putere minimă tehnologică – cea mai mică putere electrică necesară unui consumator final pentru menținerea în funcțiune a echipamentelor și a instalațiilor, a căror funcționare este impusă de procesul tehnologic, în scopul evitării unor pierderi de producție irecuperabile;

rețea internă – sistem format din conductoare, cabluri, aparate de comutație și alte instalații care asigură distribuția energiei electrice în blocul de locuit până la aparatul de comutație, instalat pentru fiecare apartament din blocul de locuit;

situație de avarie în sistemul electroenergetic – situație în care, din cauza avarierii unor instalații și utilaje electroenergetice sau a dezechilibrării balanței de producere și de consum a energiei și puterii electrice, parametrii de funcționare ai sistemului electroenergetic nu pot fi menținuți în limite admisibile;

sistarea prestării serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice - suspendarea temporară a prestării serviciului de transport sau de distribuție în punctele de racordare la rețelele electrice sau în alt punct convenit de către părți;

solicitant - persoană fizică sau juridică care a depus o cerere pentru eliberarea avizului de racordare la rețeaua electrică de transport sau de distribuție;

violarea sigiliului - falsificarea sigiliului aplicat de către operatorul de sistem; înlăturarea sigiliului aplicat de către operatorul de sistem; deteriorarea sau altă intervenție asupra sigiliului autentic aplicat de către operatorul de sistem, care conduce la deplasarea lui pe cordon; ruperea cordonului sigiliului aplicat de către operatorul de sistem.

Secțiunea 3

Etaple procesului de racordare la rețeaua electrică

4. Orice persoană fizică sau juridică are dreptul să solicite racordarea instalației de utilizare, a centralei electrice ce îi aparține, la rețeaua electrică de transport sau de distribuție a operatorului de sistem care își desfășoară activitatea în limitele teritoriului autorizat prin licență.

5. Pentru realizarea racordării la rețeaua electrică se stabilesc următoarele etape:

- 1) depunerea de către solicitant a cererii pentru eliberarea avizului de racordare;
- 2) eliberarea de către operatorul de sistem a avizului de racordare;
- 3) încheierea contractului de racordare și achitarea costului de proiectare și a tarifului de racordare, după caz;
- 4) proiectarea instalațiilor de racordare, de utilizare sau a centralei electrice;
- 5) coordonarea proiectului de executare a instalației de utilizare sau a centralei electrice și instalației de racordare, după caz;
- 6) executarea instalației de racordare;
- 7) admiterea în exploatare a instalației de racordare;
- 8) semnarea actului de delimitare, procesului verbal de dare în exploatare a echipamentului de măsurare și, în cazul consumatorilor noncasnici și a producătorilor, a convenției de interacțiune;
- 9) semnarea contractului de furnizare sau achiziționare a energiei electrice;
- 10) punerea sub tensiune a instalației de utilizare, a centralei electrice.

Secțiunea 4

Cererea pentru eliberarea avizului de racordare

6. În scopul racordării la rețeaua electrică a instalației de utilizare și sau a centralei electrice, solicitantul este obligat să obțină de la operatorul de sistem avizul de racordare.

7. Pentru obținerea avizului de racordare solicitantul depune cererea pentru eliberarea avizului de racordare la operatorul de sistem, la rețeaua electrică a căruia se preconizează racordarea instalației de utilizare / centralei electrice.

8. Formularul cererii pentru eliberarea avizului de racordare, procedura, condițiile și actele necesare de prezentat în scopul obținerii avizului de racordare se elaborează de către operatorul de sistem și se publică pe pagina web oficială a acestuia.

9. Înainte de depunerea cererii pentru eliberarea avizului de racordare, solicitantul este în drept să se adreseze la operatorul de sistem pentru consultații privind procedura, condițiile și actele necesare de prezentat în scopul obținerii avizului de racordare.

10. Cererea pentru eliberarea avizului de racordare se depune de către solicitant în următoarele cazuri:

1) necesitatea racordării unei instalații de utilizare sau a unei centrale electrice;

2) modificarea instalației de racordare existente - (modificarea puterii electrice a locului de consum sau a centralei electrice, reamplasarea instalației de racordare, modificarea nivelului de tensiune, îndeplinirea unor condiții care necesită introducerea de noi elemente sau modificarea/înlocuirea unor elemente din instalația de racordare cu altele având alte caracteristici tehnice);

3) separarea evidenței energiei electrice consumate pentru alte scopuri decât cele indicate în contractul de furnizare a energiei electrice;

4) asigurarea cerințelor de securitate în instalațiile electrice ce aparțin operatorului sistemului de distribuție închis, întovărășirilor pomicole, cooperativelor de construcție a garajelor sau altor asociații de coproprietari;

5) modificarea unui loc de consum prin racordarea de generatoare electrice la instalația de utilizare existentă.

11. Operatorul de sistem nu este în drept să elibereze avize de racordare în alte cazuri decât cele prevăzute la pct. 10 din prezentul Regulament.

12. În scopul obținerii avizului de racordare pentru instalațiile electrice sau centrale electrice cu putere solicitată mai mică de 1 MW, solicitantul se adresează operatorului sistemului de distribuție, iar în cazul în care primește refuz de la operatorul sistemului de distribuție din motive argumentate în conformitate cu prezentul Regulament, solicitantul, se adresează operatorului sistemului de transport.

13. În cazurile racordării instalațiilor de utilizare ale consumatorilor finali la rețeaua electrică de distribuție cu tensiunea de 10 - 110 kV, precum și în cazul racordării la rețelele electrice de distribuție a centralelor electrice cu o putere instalată mai mare sau egală cu 1 MW, condițiile avizului de racordare se coordonează cu operatorul sistemului de transport pentru asigurarea funcționării fiabile, siguranței rețelelor electrice interconectate și respectarea parametrilor și a indicatorilor de calitate a serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice pentru utilizatorii de sistem din zona deservită.

14. În cererea pentru eliberarea avizului de racordare sunt indicate cel puțin următoarele informații:

- 1) datele de identificare ale solicitantului;
- 2) scopul utilizării energiei electrice (în cazul locurilor de consum);
- 3) tipul instalației;
- 4) calculul puterii instalate care se solicită a fi racordată/generată;
- 5) categoria receptoarelor electrice conform cerințelor de fiabilitatea alimentării cu energie electrică;
- 6) tipul receptoarelor electrice ce urmează a fi utilizate (trifazat, monofazat etc.);
- 7) datele de identificare a locului de consum/producere, inclusiv amplasarea geografică sau adresa.

15. La cererea pentru eliberarea avizului de racordare se anexează următoarele acte:

- 1) în cazul persoanelor fizice:
 - a) copia actelor, care atestă dreptul de proprietate/folosință al solicitantului pentru locul de consum/producere respectiv și, după caz, asupra terenului;
 - b) copia procurii, întocmită în modul corespunzător, pe numele mandatarului, împuternicit să reprezinte interesele solicitantului, după caz;
- 2) în cazul persoanelor juridice:
 - a) copia deciziei de înregistrare eliberată de Agenția Servicii Publice;
 - b) copia actelor, care atestă dreptul de proprietate/folosință al solicitantului pentru locul de consum/producere respectiv;
 - c) planul de amplasare în zonă a instalației de utilizare sau a centralei electrice, pentru care se solicită racordarea;
 - d) copia actului, care atestă dreptul de proprietate/folosință asupra terenului, după caz;
 - e) copia procurii, întocmită în modul corespunzător, pe numele mandatarului, împuternicit să reprezinte interesele solicitantului, după caz;
 - f) pentru racordarea instalațiilor de utilizare, date caracteristice locului de consum, inclusiv tipul și puterea utilajelor ce se vor utiliza.

16. La etapa de înregistrare a cererii pentru eliberarea avizului de racordare, operatorul de sistem este în drept să solicite prezentarea unor date suplimentare față de cele specificate la pct. 15 în conformitate cu cerințele Normelor tehnice ale rețelelor electrice de transport și de distribuție și Codului rețelelor electrice, în condițiile art. 96 alin. (8) din Legea cu privire la energia electrică (în continuare Normele tehnice ale rețelelor electrice). Datele suplimentare care necesită a fi prezentate la etapa de înregistrare a cererii pentru eliberarea avizului de racordare sunt publicate de operatorul de sistem pe pagina web oficială, împreună cu informațiile publicate conform pct. 8 din prezentul regulament.

17. Cererea pentru eliberarea avizului de racordare, însoțită de actele menționate în pct. 15 și 16 ale prezentului

Regulament, se transmite operatorului de sistem prin poștă, fax, e-mail sau se depune direct la oficiul operatorului de sistem.

18. Cererea pentru eliberarea avizului de racordare se semnează în mod obligatoriu de solicitant sau de împuternicitul legal al solicitantului și se consideră completă dacă au fost anexate toate actele menționate la punctele 15 și 16 din prezentul Regulament.

19. Dacă setul de acte anexate cererii pentru eliberarea avizului de racordare nu este complet, operatorul de sistem notifică solicitantul, în termen de 3 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii, cu privire la necesitatea completării acestuia, indicând exhaustiv documentele și/sau informația lipsă care trebuie completată sau prezentată operatorului de sistem. În acest caz termenul de eliberare a avizului de racordare se consideră din momentul prezentării de către solicitant a setului de acte complet.

20. Dacă solicitantul nu prezintă actele relevante în termen de 10 zile lucrătoare, operatorul de sistem clasează cererea pentru eliberarea avizului de racordare și informează solicitantul despre aceasta. Aceasta nu împiedică solicitantul să depună o nouă cerere pentru eliberarea avizului de racordare, cu anexarea actelor solicitate.

21. Conectarea unei rețele electrice de transport cu altă rețea electrică de transport, a unei rețele electrice de transport cu o rețea electrică de distribuție se efectuează în baza condițiilor de conectare a rețelelor electrice stabilite în conformitate cu cerințele Normelor tehnice ale rețelelor electrice.

22. Operatorul de sistem la rețeaua electrică a căruia se solicită conectarea eliberează condiții de conectare a rețelelor electrice operatorului de sistem solicitant.

23. Cheltuielile de conectare sunt suportate de solicitant.

Secțiunea 5

Eliberarea, prelungirea termenului de valabilitate, modificarea și anularea avizului de racordare

24. După înregistrarea cererii pentru eliberarea avizului de racordare, operatorul de sistem este obligat să colaboreze cu solicitantul în scopul alegerii celei mai avantajoase soluții de racordare.

25. În situația în care operatorul de sistem a identificat mai multe soluții de racordare, operatorul de sistem informează solicitantul despre acest fapt, iar solicitantul urmează să selecteze una din posibilitățile de racordare identificate.

26. În cazul eliberării avizului de racordare pentru separarea evidenței la consumatorii casnici pentru alte scopuri decât cele indicate în contractul de furnizare a energiei electrice, operatorul de sistem nu solicită modificarea instalației de racordare dacă aceasta permite tranzitarea întregii puteri electrice necesare pentru consumul casnic și noncasnic și nu se majorează puterea contractată de persoana respectivă.

27. Termenele de eliberare de către operatorul de sistem a avizului de racordare, care se numără de la data înregistrării cererii de racordare și prezentarea actelor și informațiilor stabilite la pct. 14-19 sunt următoarele:

1) pentru solicitările de racordare a locurilor de consum la rețelele electrice de distribuție – 10 zile calendaristice;

2) pentru solicitările de racordare a locurilor de consum la rețelele electrice de transport – 15 zile calendaristice;

3) pentru solicitările de racordare a centralelor electrice la rețelele electrice de transport sau de distribuție – 30 de zile calendaristice.

28. Modelul avizului de racordare este prevăzut în Anexa nr. 1 la prezentul Regulament. La eliberarea avizului de racordare, operatorul de sistem este obligat să comunice solicitantului costul

estimat pentru executarea instalației de racordare.

29. Operatorul de sistem eliberează solicitanților avizele de racordare în limitele capacităților disponibile ale rețelei electrice la care se solicită racordarea, în baza principiului „primul venit, primul servit”. Pentru gestionarea capacității rețelei, operatorul de sistem ține evidența avizelor de racordare valabile eliberate solicitanților în registrul de evidență a avizelor de racordare. Registrul de evidență a avizelor de racordare conține cel puțin următoarele informații: denumirea solicitantului, data înregistrării cererii pentru eliberarea avizului de racordare, data eliberării avizului de racordare, data expirării valabilității avizului de racordare, o mențiune care să indice termenul de valabilitate a avizului de racordare care a fost prelungit, dacă au fost operate alte modificări în avizul de racordare, locul amplasării instalației de utilizare, a centralei electrice, puterea electrică solicitată, punctul de racordare la rețea. Operatorul de sistem este obligat să publice pe pagina web oficială informația privind avizele de racordare eliberate și cererile respinse, indicând pentru fiecare aviz de racordare cel puțin următoarele informații: data, perioada de valabilitate, locația (date despre locația fizică, adresa electrică), capacitatea solicitată, dacă valabilitatea avizului de racordare a fost deja extinsă. Informația respectivă se actualizează lunar.

30. În avizul de racordare se indică în mod obligatoriu condițiile tehnice-economice de racordare la rețeaua electrică a locului de consum sau a centralei electrice, pentru satisfacerea cerințelor utilizatorului de sistem, precizate în cerere cât și condițiile de utilizare a rețelei electrice după punerea sub tensiune a instalației de utilizare sau a centralei electrice.

31. Avizul de racordare se eliberează gratuit.

32. Prin avizul de racordare eliberat, solicitantul poate fi obligat să suporte doar cheltuielile de construcție a instalației de racordare, care să corespundă puterii electrice solicitate.

33. După caz, solicitantul sau reprezentantul acestuia este în drept să solicite informație suplimentară de la operatorul de sistem aferentă puterii transformatorului, secțiunii conductoarelor și altă informație necesară proiectantului pentru a realiza proiectul de execuție. Operatorul de sistem prezintă informația solicitată în termen de 15 zile lucrătoare.

34. Pentru zonele economice libere sau parcuri industriale, operatorul de sistem emite un aviz de racordare unic administratorului zonei economice libere/parcului industrial.

35. Condițiile tehnice incluse în avizul de racordare sunt valabile până la punerea sub tensiune a instalației de utilizare sau a centralei electrice și, ulterior, pentru toată durata de exploatare a instalației date.

36. Avizul de racordare se eliberează pentru un termen de:

- 1) 12 luni de la data emiterii avizului de racordare pentru instalația de utilizare;
- 2) 24 de luni de la data emiterii avizului de racordare pentru centrala electrică.

37. La cererea solicitantului, termenul de valabilitate al avizului de racordare se prelungește de către operatorul de sistem pentru o perioadă de 12 luni pentru instalațiile de utilizare și 24 de luni pentru centralele electrice. La cererea de prelungire a termenului de valabilitate a avizului solicitantul obligatoriu prezintă autorizația de construire valabilă pentru construcția obiectului pentru care a fost eliberat avizul de racordare, eliberată în conformitate cu Legea nr. 163 din 9 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție. Operatorul de sistem prelungește termenul de valabilitate al avizului de racordare, în termen de 5 zile calendaristice de la data

adresării, prin efectuarea inscripției respective pe avizul de racordare eliberat solicitantului. Avizul de racordare se prelungește o singură dată.

38. Prin derogare de la pct. 36 din prezentul Regulament, dacă termenul de punere în funcțiune a unei centrale electrice este stabilit printr-o hotărâre de Guvern sau a Agenției, termenul de valabilitate al avizului de racordare se stabilește de operatorul de sistem conform termenului de punere în funcțiune a centralei electrice respective.

39. Avizul de racordare își încetează valabilitatea în următoarele cazuri:

- 1) la expirarea termenului de valabilitate a avizului;
- 2) la cererea solicitantului, dacă nu a fost pusă sub tensiune instalația de utilizare sau centrala electrică;
- 3) la emiterea unui nou aviz de racordare pentru același loc de consum/generare;
- 4) în situația în care după emiterea avizului de racordare se impune schimbarea soluției tehnice de racordare, ca urmare a informațiilor prevăzute în avizele deținătorilor de utilități;
- 5) în cazul în care a fost adoptată decizia cu privire la anularea înregistrării de stat a solicitantului – persoană juridică sau întreprinzătorului individual;
- 6) în condițiile prevăzute în Capitolul II, Secțiunea 8 din prezentul Regulament.

40. În cazul încetării valabilității unui aviz de racordare în conformitate cu pct. 39, operatorul de sistem radiază avizul de racordare respectiv și datele asociate acestuia din Registrul avizelor de racordare.

41. Avizul de racordare se modifică gratuit de către operatorul de sistem la cererea solicitantului în cazul schimbării numelui sau a denumirii titularului sau modificarea datelor reflectate în avizul de racordare, fără a căror actualizare nu poate fi identificată legătura dintre avizul de racordare și titular, cu condiția menținerii termenului prevăzut în avizul de racordare eliberat inițial.

42. Avizul de racordare poate fi modificat din oficiu de către operatorul de sistem, cu indicarea în avizul de racordare modificat a puterii aprobate care corespunde puterii electrice determinate conform documentației de proiect, în cazul în care, la examinarea documentației de proiect, prezentată pentru coordonare operatorului de sistem conform prevederilor Secțiunii 6 a prezentului Regulament, se constată faptul că puterea electrică indicată în avizul de racordare este mai mare decât puterea activă maximă pe care utilizatorul o poate absorbi sau evacua prin instalația de racordare conform proiectului instalației de utilizare sau a centralei electrice respective. Avizul de racordare modificat se prezintă odată cu documentația de proiect coordonată.

43. Avizul de racordare emis unui solicitant poate fi transmis de către solicitant unei persoane terțe, doar odată cu transmiterea dreptului de proprietate, sau de folosință, prezentat de solicitant operatorului de sistem conform pct. 15 și 16 din prezentul Regulament la etapa de depunere a cererii pentru eliberarea avizului de racordare. Pentru modificarea avizului de racordare, succesorul dreptului de proprietate sau de folosință asupra imobilului, sau terenului pentru care a fost emis avizul de racordare trebuie să depună la operatorul de sistem o cerere în acest sens, cu anexarea documentelor care atestă schimbul dreptului de proprietate sau folosință. Operatorul de sistem emite avizul de racordare modificat în termen de 5 zile lucrătoare. Operatorul de sistem nu

operează alte modificări în avizul de racordare decât substituirea denumirii persoanei fizice sau juridice căreia i s-a eliberat avizul de racordare.

44. Operatorul de sistem refuză eliberarea avizului de racordare doar în lipsa de capacitate a rețelei electrice, motivată de faptul că nu există rețea electrică sau că rețeaua electrică existentă nu dispune de capacitatea tehnică necesară pentru a fi satisfăcute cerințele solicitantului.

45. În caz de refuz de eliberare a avizului de racordare din motiv de lipsă de capacitate conform pct. 44 din prezentul Regulament, operatorul de sistem este obligat să notifice în scris solicitantul despre acest fapt, cu indicarea motivelor și a argumentelor justificate din punct de vedere tehnic care au stat la baza refuzului și să prezinte informații pertinente despre capacitatea maximă de absorbție/injecție care poate fi acceptată în punctul de racordare respectiv, măsurile necesare pentru înlăturarea motivelor de refuz, inclusiv despre măsurile necesare pentru dezvoltarea rețelelor electrice de transport sau de distribuție și despre termenele concrete de realizare a dezvoltării acestora. Solicitantul căruia i-a fost refuzată eliberarea avizului de racordare este în drept să modifice puterea solicitată

în cererea de eliberare a avizului de racordare în limitele capacității disponibile sau să solicite operatorului de sistem respectiv să fie inclus în lista de așteptare a avizelor de racordare, întocmită de operator în conformitate cu pct. 46 din prezentul Regulament.

46. Lista de așteptare a avizelor de racordare (în continuare – *Lista de așteptare*) cuprinde cererile de eliberare a avizului de racordare, înregistrate, dar respinse pe motivul lipsei de capacitate pentru care s-a solicitat menținerea în așteptare a cererii conform punctului 45 din Regulament. Cererile de eliberare a avizelor de racordare se ordonează cronologic, în ordinea primirii solicitărilor privind includerea în lista de așteptare, prin aplicarea principiului „primul venit, primul servit”. În Lista de așteptare se indică cel puțin următoarele informații: denumirea solicitantului, data primirii solicitării privind includerea în lista de așteptare, locul amplasării instalației de utilizare sau a centralei electrice pentru care se solicită racordarea, puterea electrică solicitată, informații cu privire la capacitățile rețelei electrice în punctul solicitat/porțiunea rețelei electrice la care se solicită racordarea și motivele imposibilității emiterii avizului de racordare.

47. Capacitatea rămasă disponibilă urmare a expirării valabilității, a anulării avizelor de racordare sau în urma reducerii puterii electrice în conformitate cu prevederilor pct. 42 din prezentul Regulament se pune la dispoziție solicitanților aflați pe Lista de așteptare, care au solicitat eliberarea avizului de racordare la aceeași porțiune de rețea electrică și ale căror puteri electrice solicitate în cererile de racordare nu depășesc cumulativ capacitatea rămasă disponibilă. Operatorul de sistem notifică în scris, în termen de 5 zile lucrătoare, solicitanții respectivi cu privire la capacitatea disponibilă și eliberează avizele de racordare cu respectarea termenelor stabilite în prezentul Regulament. Concomitent, operatorul de sistem exclude cererile pentru eliberarea avizelor de racordare din lista de așteptare și completează Registrul avizelor de racordare.

48. În cazul în care capacitatea rămasă disponibilă este mai mică decât puterea electrică indicată în cererea pentru eliberarea avizului de racordare a solicitantului, plasat primul pe lista de așteptare, solicitantul în cauză este în drept să revizuiască puterea electrică solicitată inițial în limitele capacității disponibile, notificate de operatorul de sistem. Solicitantul informează în scris

operatorul de sistem în termen de 5 zile lucrătoare din momentul primirii notificării despre decizia privind reducerea puterii electrice solicitate conform limitelor capacității disponibile, modificând corespunzător cererea de eliberare a avizului de racordare. Operatorul de sistem eliberează solicitantului avizul de racordare pentru noua putere electrică solicitată, cu respectarea procedurii și a termenelor stabilite în prezentul Regulament. Concomitent, operatorul de sistem exclude cererile pentru eliberarea avizelor de racordare din Lista de așteptare și completează Registrul avizelor de racordare.

49. În cazul în care solicitantul refuză reducerea puterii electrice aprobate în limitele capacității rămase disponibile, sau dacă nu informează operatorul de sistem despre decizia luată în termenul stabilit la pct. 48 din prezentul Regulament, operatorul de sistem notifică cu privire la capacitatea disponibilă următorul solicitant din Lista de așteptare.

50. În cazul în care, în urma examinării cererii de racordare pentru un solicitant, potențial producător de energie electrică din surse regenerabile, operatorul de sistem constată că racordarea centralei electrice este posibilă realizând dezvoltarea rețelei electrice respective în beneficiul exclusiv al solicitantului și nu este necesară pentru alți utilizatori de sistem, operatorul de sistem și solicitantul acționează conform prevederilor art. 28 alin. (61) al Legii nr. 10 din 26 februarie 2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile.

51. Fiecare operator de sistem publică pe pagina sa web oficială informația din Lista de așteptare (numărul cererilor de racordare incluse în Lista de așteptare, cu indicarea puterilor solicitate, instalația operatorului de sistem la care este atribuită cererea, precum și informația cu privire la capacitățile rămase disponibile).

52. La publicarea informației stabilite la pct. 51 din prezentul Regulament, operatorii de sistem se abțin de la divulgarea informațiilor care constituie secret comercial, a informațiilor oficiale cu accesibilitate limitate și a datelor cu caracter personal, precum denumirea sau numele solicitanților, adresa acestora etc.

53. Solicitantul cărui a i s-a refuzat eliberarea avizului de racordare la rețeaua electrică este în drept să adreseze Agenției o reclamație în acest sens, în conformitate cu prevederile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică.

Secțiunea 6

Proiectarea și executarea instalației de racordare

54. Proiectarea și executarea instalației de racordare se efectuează la solicitarea potențialului consumator final sau producător de operatorul de sistem. Potențialul consumator final este în drept să angajeze un proiectant și un electrician autorizat pentru efectuarea proiectării și executării instalației de racordare.

55. În cazul în care proiectarea și executarea instalației de racordare se realizează de către operatorul de sistem, solicitantul achită operatorului de sistem costul de proiectare și tariful de racordare, calculat conform Metodologiei de calculare, de aprobare și aplicare a tarifelor auxiliare prestate de către operatorii de sistem din sectorul electroenergetic (în continuare Metodologia privind serviciile auxiliare), aprobate de Agenție. Dacă solicitantul contractează un proiectant și un electrician autorizat, acesta achită operatorului de sistem doar tariful de punere sub tensiune, calculat conform Metodologiei privind serviciile auxiliare.

56. În cazul în care solicitantul optează pentru proiectarea și pentru executarea instalației de racordare de către operatorul de sistem, operatorul de sistem și solicitantul încheie contractul de racordare în condițiile prezentului Regulament.

57. Obiectul contractului de racordare îl constituie proiectarea, montarea, recepția și punerea sub tensiune a instalației de racordare.

58. Contractul de racordare include următoarele clauze:

- 1) datele de identificare ale părților contractante;
- 2) obiectul contractului;
- 3) lucrările de proiectare și de executare a instalației de racordare, precum și lucrările de punere sub tensiune ce urmează a fi realizate de către operatorul de sistem;
- 4) drepturile și obligațiile părților;
- 5) termenele și condițiile de realizare a lucrărilor destinate racordării;
- 6) dreptul de proprietate asupra instalației de racordare, după caz;
- 7) costul de proiectare, acordul cu privire la utilizarea terenului de amplasare a instalației de racordare, după caz, și valoarea tarifului de racordare, calculat în baza Metodologiei privind serviciile auxiliare aprobate de Agenție, și modalitățile de achitare a acestora;
- 8) durata și condițiile de valabilitate ale contractului;
- 9) responsabilitatea părților;
- 10) soluționarea litigiilor.

59. Contractul de racordare se încheie în 2 exemplare, câte unul pentru fiecare parte contractantă, ambele cu aceeași forță juridică.

60. După semnarea contractului de racordare operatorul de sistem prezintă solicitantului bonul de plată pentru achitarea costului de proiectare și a tarifului de racordare.

61. Solicitantul achită costul de proiectare și tariful de racordare, după care, operatorul de sistem asigură proiectarea și execută lucrările de montare a instalației de racordare. După finalizarea lucrărilor de montare se efectuează admiterea în exploatare a instalației de racordare conform Secțiunii 7 din prezentul Regulament.

62. Termenul de executare a instalației de racordare și de punere sub tensiune a instalației de utilizare, după achitarea tarifului de racordare, nu depășește:

- 1) 10 zile lucrătoare, pentru racordarea instalației de utilizare la rețeaua electrică de tensiune joasă, cu condiția că nu sunt necesare lucrări de terasament;
- 2) 40 de zile calendaristice, pentru celelalte cazuri de racordare a instalației de utilizare la rețeaua electrică de tensiune joasă;
- 3) 60 de zile calendaristice, pentru racordarea instalației de utilizare la rețeaua de tensiune medie și la rețelele electrice de tensiune înaltă.
- 4) Prin derogare de la subpunctele 1), 2) și 3), în cazul racordării specifice a instalațiilor de utilizare la stațiile electrice de 35 kV sau 110 kV, precum și la instalațiile electrice de 6 kV sau 10 kV, operatorul de sistem și solicitantul sunt în drept să negocieze și să stabilească alte termene de racordare.

63. Operatorul de sistem pune sub tensiune instalația de utilizare în termenul indicat în contractul de racordare dacă solicitantul a prezentat copia actului de recepție a instalației de

utilizare cu condiția existenței unui contract de furnizare a energiei electrice pentru locul de consum respectiv. Operatorul de sistem pune sub tensiune centrala electrică în termenul indicat în contractul de racordare dacă solicitantul a prezentat copia actului de recepție a centralei electrice cu condiția existenței unui contract de furnizare a energiei electrice și a unui contract de achiziționare a energiei electrice de la producătorul respectiv. Operatorul nu poartă răspundere pentru încălcarea termenului de punere sub tensiune a instalației de racordare în cazul când solicitantul nu prezintă contractul de furnizare a energiei electrice și/sau contractul de achiziționare a energiei electrice de la producător.

64. În cazul în care solicitantul angajează un proiectant și un electrician autorizat să proiecteze și să execute instalația de racordare, proiectul instalației de racordare se prezintă spre coordonare operatorului de sistem.

65. Operatorul de sistem examinează și coordonează documentația de proiect în termen de cel mult 10 zile calendaristice de la data solicitării. În cazul proiectelor pentru racordarea centralelor electrice la rețelele electrice cu tensiunea mai mare sau egală cu 35 kV, termenul de coordonare a proiectului este de 30 de zile calendaristice. În cazul în care operatorul de sistem constată că documentația de proiect nu corespunde normelor de proiectare și/sau condițiilor expuse în avizul de racordare, atunci el notifică în scris solicitantul cu privire la necesitatea înlăturării neconformităților.

66. Modificarea documentației de proiect se efectuează de către proiectant și se coordonează cu operatorul de sistem. În cazul întreruperii activității proiectantului sau apariției altor circumstanțe, care fac imposibilă operarea modificărilor, solicitantul recurge la serviciile altor persoane autorizate.

67. Îndeplinirea condițiilor stipulate în avizul de racordare, eliberat de operatorul de sistem, este obligatorie pentru solicitant, proiectant și electricianul autorizat.

68. Documentația de proiect pentru instalația de racordare a locului de consum, a centralei electrice a solicitantului include întregul complex de lucrări aferente racordării acestuia la rețeaua electrică, inclusiv măsurile de amenajare a terenului afectat în urma construcției.

69. Documentația de proiect urmează a fi coordonată repetat cu operatorul de sistem, dacă instalația electrică nu a fost admisă în exploatare în termen de 24 luni din ziua coordonării proiectului, cu condiția deținerii unui aviz de racordare valabil.

70. După coordonarea proiectului de către operatorul de sistem, electricianul autorizat angajat de solicitant execută lucrările de montare a instalației de racordare. După finalizarea lucrărilor de montare se efectuează admiterea în exploatare a instalației de racordare conform Secțiunii 7 din prezentul Regulament.

71. După admiterea în exploatare a instalațiilor electrice, solicitantul se adresează la operatorul de sistem cu cererea de punere sub tensiune a instalației de racordare. Bonul de achitare a tarifului de punere sub tensiune se eliberează de către operatorul de sistem în ziua adresării solicitantului. Operatorul de sistem este obligat să efectueze lucrările de punere sub tensiune a instalației de racordare care aparține solicitantului, potențial consumator final sau producător, în termen de cel mult 2 zile lucrătoare de la achitarea tarifului de punere sub tensiune.

72. Lucrările de executare și racordare a instalațiilor de racordare se efectuează în baza documentației de proiect și în conformitate cu prevederile Normelor tehnice ale rețelelor electrice, Normelor de amenajare a instalațiilor electrice și documentelor normativ-tehnice. Se interzice racordarea la rețeaua electrică a instalației solicitantului care nu corespunde proiectului și prevederilor Normelor tehnice ale rețelelor electrice, Normelor de amenajare a instalațiilor electrice, documentelor normativ-tehnice. În acest caz, operatorul de sistem este obligat să notifice în scris solicitantul despre acest fapt, argumentând refuzul de racordare a instalației electrice a solicitantului prin indicarea actelor normative și documentației normativ-tehnice care au stat la baza refuzului și cu prezentarea argumentelor justificate din punct de vedere tehnic.

73. Racordarea instalațiilor electrice ale întovărășirilor pomicole, ale cooperativelor de construcție a garajelor și a altor asociații de coproprietari se efectuează în baza unui proiect unic.

74. Dacă solicitantul cere racordarea la rețeaua electrică a unor receptoare electrice cu puterea electrică de până la 100 W, nu este obligatorie cerința instalării echipamentului de măsurare, iar consumul de energie electrică se determină aplicând sistemul paușal (produsul dintre puterea electrică a receptoarelor și durata de utilizare a ei de 24 ore). La instalarea acestor echipamente în blocurile locative, solicitantul este obligat să coordoneze proiectul cu administratorul imobilului cu destinație locativă.

75. Cerința instalării echipamentului de măsurare nu este obligatorie în cazul în care solicitantul cere racordarea la rețeaua electrică a unei instalații de utilizare temporare, pentru o perioadă de până la 72 de ore, necesare pentru realizarea unor lucrări, evenimente, concerte. Consumul de energie electrică în acest caz se determină aplicând sistemul paușal.

76. În cazul în care pentru montarea instalației de racordare este necesară utilizarea terenurilor altor persoane, solicitantul este obligat să prezinte acordul acestor persoane și să suporte cheltuielile aferente.

Secțiunea 7

Admiterea în exploatare a instalațiilor electrice

77. Punerea sub tensiune și reconectarea la rețeaua electrică a instalației de utilizare sau a centralei electrice este efectuată în exclusivitate de către operatorul de sistem în prezența utilizatorului de sistem. Utilizatorul de sistem este obligat să ofere operatorului de sistem accesul la instalațiile sale electrice.

78. În cazul racordării unei centrale electrice la rețeaua electrică, admiterea în exploatare a centralei electrice și a instalației de racordare se confirmă prin actul de corespundere, eliberat de organul supravegherii energetice de stat.

79. În cazul racordării locului de consum cu o putere contractată de cel mult 150 kW la rețeaua electrică de distribuție de tensiune joasă și medie, admiterea în exploatare a instalației electrice se confirmă prin declarația electricianului autorizat, cu excepția grădinițelor, școlilor, spitalelor, azilurilor de bătrâni și a orfelinatelor, cazuri în care admiterea în exploatare se confirmă prin actul de corespundere emis de către organul supravegherii energetice de stat.

80. În cazul racordării locului de consum cu o putere mai mare de 150 kW, admiterea în exploatare a instalației electrice se confirmă prin actul de corespundere eliberat de către organul supravegherii energetice de stat în urma examinării instalațiilor electrice respective.

81. La emiterea declarației electricianului autorizat, a actului de corespundere, electricianul autorizat, respectiv, reprezentantul organului supravegherii energetice de stat respectă prevederile Normelor tehnice ale rețelelor electrice, Normelor de amenajare a instalațiilor electrice, documentelor normativ-tehnice. În situația unui loc de consum și/sau a unei centrale electrice care se dezvoltă în etape, admiterea în exploatare a instalației electrice are loc corespunzătoare etapelor de dezvoltare prevăzute în avizul de racordare, cu anularea actului de admitere în exploatare emis pentru etapa de dezvoltare anterioară.

82. În cazul racordării instalației de utilizare sau a centralei electrice a consumatorului noncasnic, după admiterea în exploatare a obiectului, confirmată conform prevederilor punctelor 78-80 din prezentul Regulament, în termen 2 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii de punere sub tensiune conform pct. 71 din prezentul Regulament, operatorul de sistem și consumatorul noncasnic/producătorul semnează:

- 1) Actul de delimitare întocmit conform Anexei nr. 2 la prezentul Regulament;
- 2) Procesul-verbal de dare în exploatare a echipamentului de măsurare întocmit conform Anexei nr. 3 la prezentul Regulament;
- 3) Convenția de interacțiune;
- 4) Alte documente prevăzute de Normele tehnice ale rețelelor electrice.

Până la finalizarea termenului prevăzut în primul alineat, solicitantul este obligat să prezinte operatorului de sistem contractul de furnizare, iar în cazul producătorului și contractul de achiziționare a energiei electrice produse. În termen de 5 zile lucrătoare după punerea sub tensiune a instalațiilor electrice operatorul de sistem este obligat să transmită furnizorului copiile actului de delimitare,

procesului-verbal de dare în exploatare a echipamentului de măsurare și convenției de interacțiune.

Modelul convenției de interacțiune se elaborează de operatorul de sistem și se publică pe pagina web oficială a acestuia.

83. În cazul în care pentru racordarea instalației de utilizare sau a centralei electrice este necesară realizarea unor lucrări și/sau instalarea unor echipamente în instalațiile electrice aflate în proprietatea operatorului de sistem, lucrările respective sunt realizate de către operatorul de sistem, iar costurile de realizare a lucrărilor și cheltuielile pentru procurarea echipamentelor în aceste cazuri sunt suportate integral de solicitant.

84. În cazul în care pentru anumite instalații electrice, conform Normelor tehnice ale rețelelor electrice, sunt prevăzute mai multe etape pentru admiterea instalației electrice, Actul de corespundere se întocmește la etapa de punere sub tensiune a instalației electrice, iar etapele ulterioare sunt confirmate prin Notificările privind funcționarea instalațiilor electrice, eliberate de operatorul de sistem. Operatorul de sistem este obligat să transmită Notificările privind funcționarea instalațiilor electrice atât utilizatorului de sistem, cât și organului de supraveghere energetică de stat.

Secțiunea 8

Apartenența și delimitarea instalațiilor electrice ale operatorului de sistem și ale consumatorilor finali

și/sau producătorilor

85. Punctul de delimitare a proprietății se stabilește la un element fizic care permite realizarea efectivă a separării rețelelor electrice, proprietate a operatorului de sistem, sau deservite tehnic de operatorul de sistem, de instalațiile electrice ale altui operator de sistem, ale consumatorului final și/sau ale producătorului.

86. În situația unui loc de consum și/sau a unei centrale electrice care se dezvoltă în etape, se semnează succesiv acte de delimitare, corespunzătoare etapelor de dezvoltare prevăzute în avizul de racordare, cu anularea actului de delimitare emis pentru etapa de dezvoltare anterioară.

87. Actul de delimitare se semnează după admiterea în exploatare a instalației de racordare și a instalației de utilizare sau a centralei electrice în trei exemplare, două pentru operatorul de sistem și unul pentru utilizatorul de sistem.

88. Actul de delimitare trebuie să conțină cel puțin următoarele informații:

1) datele de identificare a locului de consum sau a centralei electrice;

2) parametrii tehnici ai instalației de racordare;

3) puterea aprobată pentru evacuare și/sau consum;

4) pentru locurile de producere, puterea instalată totală;

5) schema monofilară cu indicarea punctului de racordare, punctului de delimitare, punctului de măsurare și a caracteristicilor aparatului de protecție de la intrare.

89. Instalațiile de racordare executate de operatorul de sistem devin proprietatea operatorului, care este responsabil de exploatarea, întreținerea și modernizarea acestora. Instalațiile de racordare executate de electricieni autorizați rămân în proprietatea și în gestiunea consumatorilor finali, care sunt în drept să le transmită, cu titlu gratuit, în proprietatea operatorului de sistem în condițiile stabilite în Legea cu privire la energia electrică.

90. Pentru consumatorii noncasnici/producători punctul de delimitare se stabilește în baza înțelegerii dintre consumatorul noncasnic/producător și operatorul de sistem și se consemnează în actul de delimitare, un exemplar al căruia se prezintă de către operatorul de sistem în pachetul de documente furnizorului. Rețelele electrice existente din amonte de punctul de delimitare sunt în responsabilitatea operatorului de sistem care asigură exploatarea și deservirea tehnică a lor.

91. Pentru consumatorii casnici nu este obligatorie întocmirea și semnarea actului de delimitare și a convenției de interacțiune. În acest caz operatorul sistemului de distribuție este responsabil de exploatarea și deservirea tehnică a rețelei electrice până la bornele de ieșire ale aparatului de protecție, instalat după echipamentul de măsurare. Cheltuielile justificate pentru exploatarea și întreținerea acestor rețele electrice se includ în tariful pentru serviciul de distribuție a energiei electrice.

92. Consumatorul final/producătorul este responsabil de întreținerea și deservirea tehnică a instalației sale de utilizare și/sau a centralei electrice ce aparține, până la punctul de delimitare.

93. Exploatarea și deservirea tehnică a instalațiilor electrice ale consumatorilor noncasnici/producătorilor, situate în aval de punctul de delimitare, se realizează de către consumatorul noncasnic/producător sau în bază de contract, în conformitate cu cerințele Normelor de amenajare a instalațiilor electrice, Normelor de exploatare a instalațiilor electrice ale

consumatorilor noncasnici și Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice, Normelor tehnice ale rețelelor electrice.

94. Elementele fizice de separare din punctul de delimitare sunt exploatate și deservite tehnic de operatorul de sistem, delimitarea făcându-se la bornele de ieșire a echipamentului de delimitare.

95. În cazul modificării informațiilor tehnice aferente rețelei electrice, menționate în actul de delimitare urmare a reconstrucției, reconfigurării sau modificării rețelei electrice la care este racordată instalația electrică a utilizatorului de sistem, operatorul de sistem modifică în modul corespunzător actul de delimitare al instalațiilor electrice și prezintă actul de delimitare modificat utilizatorului de sistem. Utilizatorul de sistem semnează actul de delimitare modificat și transmite operatorului de sistem două exemplare al acestuia. Operatorul de sistem transmite un exemplar al actului de delimitare furnizorului în decurs de 5 zile lucrătoare.

Capitolul II

Prestarea serviciului de transport și de distribuție a energiei electrice

Secțiunea 1

Contractarea serviciului de transport și de distribuție a energiei electrice

96. Prestarea serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice se efectuează de către operatorul de sistem în baza contractului de prestare a serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice, încheiat cu participanții pieței angro de energie electrică în conformitate cu prevederile Legii cu privire la energia electrică și a prezentului Regulament.

97. Operatorul de sistem publică pe pagina web oficială modelul contractului de prestare a serviciului de transport, a serviciului de distribuție a energiei electrice care conține clauzele obligatorii stabilite în anexele nr. 4 și nr. 5 la prezentul Regulament.

98. La solicitare, operatorul de sistem prezintă, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare, proiectul contractului pentru prestarea serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice.

99. În cazul în care solicitantul acceptă prevederile contractuale fără obiecții, contractul pentru prestarea serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice semnat este transmis operatorului de sistem.

100. În cazul în care solicitantul are obiecții la proiectul contractului pentru prestarea serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice, acestea sunt formulate în scris și remise în adresa operatorului de sistem pentru a fi negociate.

101. Operatorul de sistem verifică dacă sunt întrunite condițiile necesare încheierii contractului și dacă este de acord cu propunerile și obiecțiile motivate ale solicitantului, transmite acestuia contractul semnat în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la încheierea negocierilor. Refuzul de încheiere a contractului pentru prestarea serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice trebuie să fie motivat cu indicarea expresă a temeiului legal de refuz.

102. Dacă solicitantul consideră neîntemeiat refuzul de încheiere a contractului pentru prestarea serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice, transmis de operatorul de sistem în condițiile pct. 101, primul este în drept să solicite examinarea refuzului operatorului de sistem de către Agenție. În vederea soluționării neînțelegerilor dintre solicitant și operatorul de

sistem cu privire la încheierea contractului de transport sau de distribuție a energiei electrice, Agenția emite decizii obligatorii, care pot fi contestate în instanța de contencios administrativ, în conformitate cu prevederile legii.

103. Contractul pentru prestarea serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice se încheie în 2 exemplare, câte unul pentru fiecare parte contractantă, ambele cu aceeași forță juridică.

Secțiunea 2

Drepturile și obligațiile părților

104. Operatorul de sistem are următoarele obligații:

1) să transporte sau să distribuie energia electrică conform prevederilor Legii cu privire la energia electrică și în condițiile contractului pentru prestarea serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice, încheiat cu utilizatorul de sistem;

2) să respecte indicatorii de calitate a serviciilor de transport sau de distribuție a energiei electrice, stabiliți în Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat de Agenție în conformitate cu Legea cu privire la energia electrică, și să asigure livrarea energiei electrice, la parametri de calitate stabiliți de standardul național în vigoare;

3) să întrețină, să exploateze și să înlocuiască rețelele electrice ce-i aparțin în caz de degradare, cu excepția situației deteriorării acestora de către utilizatorii de sistem sau alte persoane, cazuri în care aceștia sunt obligați să suporte integral cheltuielile generate;

4) să asigure succesiunea inițială a fazelor curentului electric, după efectuarea lucrărilor de reparații, exploatare și întreținere a rețelelor electrice;

5) să întrețină și să exploateze instalațiile de racordare prin intermediul cărora se livrează energie electrică consumatorilor casnici;

6) să anunțe utilizatorii de sistem, despre întreruperile programate și limitările în livrarea energiei electrice în conformitate cu Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, menționând motivele întreruperii;

7) să presteze serviciul de transport sau de distribuție a energiei electrice în mod continuu și fiabil și să restabilească în cel mai scurt timp posibil, livrarea energiei electrice în caz de întreruperi neprogramate sau în cazul altor deranjamente din rețeaua electrică;

8) să reconecteze instalațiile de utilizare ale consumatorilor finali, conform prevederilor Legii cu privire la energia electrică, prezentului Regulament, Regulamentului privind furnizarea energiei electrice și Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și distribuție a energiei electrice și să reia livrarea energiei electrice;

9) să prezinte la solicitarea utilizatorului de sistem informații cu privire la parametri de calitate a energiei electrice furnizate la locul de consum și să examineze petițiile cu privire la calitatea energiei electrice în conformitate cu Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice;

10) în cazul în care un utilizator de sistem a adresat operatorului de sistem o petiție care urmează să fie examinată și soluționată de furnizor, operatorul de sistem este obligat să transmită

petiția furnizorului în termen de cel mult 5 zile lucrătoare și să informeze despre acest fapt petiționarul;

11) să țină evidența tuturor consumatorilor finali ale căror instalații electrice au fost deconectate de la rețeaua electrică, și să informeze furnizorul despre toate deconectările efectuate;

12) să ofere utilizatorilor de sistem, inclusiv consumatorilor finali, informații suficiente pentru asigurarea unui acces eficient la rețelele electrice și să răspundă în termenele stabilite prin lege, la reclamațiile depuse în scris de consumatorii finali;

13) să repare prejudiciile cauzate utilizatorilor de sistem, în conformitate cu prevederile prezentului Regulament;

14) să efectueze în termen verificarea metrologică periodică a echipamentului de măsurare a energiei electrice furnizate consumatorului casnic;

15) să informeze consumatorii finali și solicitanții privind modalitățile de soluționare a problemelor abordate de către aceștia;

16) să monteze la consumatorul casnic un alt echipament de măsurare în locul celui supus verificării metrologice periodice sau defectat nu din vina consumatorului casnic, iar în cazul în care în locul echipamentului de măsurare, demontat pentru verificare metrologică periodică operatorul sistemului de distribuție nu a instalat un alt echipament de măsurare - să restabilească evidența energiei electrice consumatorului casnic în termen de cel mult 10 zile calendaristice;

17) să permită accesul utilizatorului de sistem la echipamentul său de măsurare instalat pe teritoriul operatorului de sistem, în cazul în care a fost anunțat în prealabil;

18) la solicitarea furnizorului central de energie electrică, să verifice centrala electrică ce produce energie electrică din surse regenerabile pentru a confirma faptul că energia electrică este produsă din surse regenerabile;

19) să întocmească actul de depistare a consumului de energie electrică prin evitarea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor echipamentului de măsurare sau alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare și să transmită actul întocmit și probele aferente furnizorului;

20) să citească lunar indicațiile echipamentelor de măsurare și să prezinte furnizorului datele respective pentru facturare, în termenele stabilite cu furnizorul, în baza contractului pentru prestarea serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice;

21) să deconecteze instalațiile electrice ale utilizatorilor de sistem, cu respectarea prevederilor Legii nr. 107 din 27 mai 2016 cu privire la energia electrică, prezentului Regulament și a Regulamentului privind furnizarea energiei electrice;

22) să deconecteze instalațiile utilizatorului de sistem la cererea organului de supraveghere energetică de stat în cazul neîndeplinirii acțiunilor indicate în prescripțiile emise în acest sens, ceea ce poate provoca avarii, incendii, electrocutări și/sau explozii;

23) să asigure accesul utilizatorilor de sistem la serviciul telefonic 24/24 ore al operatorului de sistem, numărul de telefon al căruia se indică în mod obligatoriu în factura emisă de furnizor.

105. În scopul prestării serviciilor de transport și de distribuție, operatorul de sistem este obligat să întrețină în stare bună de funcționare rețelele electrice ce-i aparțin, precum și rețelele electrice de întreținerea cărora este responsabil conform prevederilor prezentului Regulament, să

efectueze exploatarea și reparația lor în corespundere cu cerințele documentelor normativ-tehnice obligatorii și prezentului Regulament, și să respecte normele de securitate la exploatarea instalațiilor electrice.

106. Operatorul de sistem este obligat să întreprindă toate măsurile necesare pentru prevenirea sau pentru înlăturarea neîntârziată a defectelor și a deranjamentelor din instalațiile electrice proprii, precum și din instalațiile electrice pe care le întreține și le deservește cu respectarea cerințelor Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și distribuție a energiei electrice.

107. Operatorul sistemului de distribuție întreține și exploatează instalațiile de racordare ale consumatorilor casnici, iar cheltuielile justificate, suportate în acest sens, se includ în tariful pentru serviciul de distribuție a energiei electrice.

108. Operatorul sistemului de distribuție este responsabil de exploatarea și de întreținerea rețelelor interne din blocurile de locuit prin intermediul cărora sunt alimentați cu energie electrică consumatorii casnici, deținători de apartamente/odăi din aceste blocuri. Cheltuielile pentru întreținerea și pentru deservirea rețelelor interne se includ în tariful pentru serviciul de distribuție a energiei electrice.

109. Personalul operatorului de sistem, care instalează echipamente noi, efectuează reparația sau modifică instalațiile existente, este obligat să readucă la starea inițială terenul, elementele de construcții și instalațiile consumatorului final sau ale proprietarului terț, afectate în procesul executării acestor lucrări.

110. Operatorul de sistem este obligat să aducă periodic la cunoștința utilizatorilor de sistem următoarele date referitoare la activitatea centrelor pentru relații cu utilizatorii de sistem:

- 1) adresele sediilor, numerele de telefon, inclusiv numărul de telefon al serviciului 24/24 și adresele poștei electronice (dacă sunt disponibile) unde utilizatorii de sistem pot adresa reclamații;
- 2) programul de lucru, de cel puțin 5 zile pe săptămână a câte 8 ore pe zi, pe parcursul căruia utilizatorul de sistem poate adresa reclamația.

111. Operatorul de sistem este obligat să dispună de centre pentru relații cu utilizatorii de sistem, unde au acces liber toți utilizatorii de sistem, pe parcursul programului de lucru, și să desemneze personalul cu drept de decizie, responsabil de examinarea reclamațiilor și de soluționarea problemelor utilizatorilor de sistem legate de prestarea serviciilor de transport sau de distribuție a energiei electrice.

112. Personalul responsabil de examinarea reclamațiilor trebuie să dispună de aptitudini și împuterniciri pentru:

- 1) a examina reclamațiile și a soluționa neînțelegerile direct, prin negocieri, cu utilizatorii de sistem;
- 2) a remite reclamația, în cazurile prevăzute de lege;
- 3) a informa utilizatorul de sistem despre drepturile lui în procesul de soluționare a neînțelegerilor.

Întreg personalul de conducere al operatorului de sistem este obligat să acorde audiență utilizatorilor de sistem care solicită aceasta, în scopul soluționării problemelor utilizatorilor de sistem.

113. Utilizatorii de sistem sunt în drept să solicite recuperarea prejudiciilor materiale și morale cauzate de operatorul de sistem, în conformitate cu prevederile prezentului Regulament și a Legii 107/2016 cu privire la energia electrică.

114. Operatorul de sistem este obligat să examineze petițiile și să soluționeze problemele utilizatorilor de sistem parvenite în legătură cu racordarea, delimitarea, întreruperea și limitarea livrării energiei electrice, referitor la calitatea energiei electrice, precum și să achite utilizatorilor de sistem compensații calculate în conformitate cu Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice.

115. Operatorul de sistem este obligat să țină evidența petițiilor. Informația despre petiții include cel puțin:

- 1) data depunerii;
- 2) numele persoanei care a depus petiția;
- 3) esența problemei abordate;
- 4) acțiunile întreprinse de operatorul de sistem pentru soluționarea problemelor abordate;
- 5) decizia operatorului de sistem.

116. Operatorul de sistem este obligat să prezinte Agenției orice informație solicitată privind reclamațiile, copiile înregistrărilor și ale deciziilor sau alte documente necesare examinării și soluționării de către Agenție a problemelor abordate în petiții.

117. Operatorul de sistem este obligat să depună toate eforturile pentru soluționarea rezonabilă a neînțelegerilor cu utilizatorii de sistem, pe cale amiabilă, și în termene cât mai restrânse.

118. În cazul în care neînțelegerea dintre utilizatorul de sistem și operatorul de sistem nu este soluționată pe cale amiabilă, operatorul de sistem este obligat să examineze situația creată și să răspundă în scris utilizatorului de sistem, în termenele prevăzute de lege.

119. În caz de dezacord cu răspunsul operatorului de sistem, ori dacă nu a primit în termenul stabilit răspuns de la operatorul de sistem, utilizatorul de sistem este în drept să se adreseze Agenției, pentru soluționarea neînțelegerii iscate sau în instanța de judecată pentru soluționarea litigiului.

120. În cazul în care utilizatorul de sistem nu este de acord cu răspunsul Agenției el este în drept să conteste acest răspuns în instanța de judecată.

121. Operatorii de sistem au următoarele drepturi de care beneficiază:

1) să aibă acces la locul de consum/producere pentru controlul și citirea indicațiilor echipamentului de măsurare, montarea/demontarea echipamentului de măsurare în scopul efectuării verificării metrologice periodice, expertizei metrologice, efectuării expertizei extrajudiciare, precum și pentru controlul, deservirea și reparația instalațiilor electrice, ce aparțin operatorului de sistem, și sunt amplasate pe proprietatea consumatorului final;

2) să deconecteze instalațiile electrice în cazurile prevăzute de Legea nr. 107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică, prezentul Regulament și de Regulamentul privind furnizarea energiei electrice;

3) să sisteze livrarea energiei electrice consumatorului final în conformitate cu Legea cu privire la energia electrică și prezentul Regulament.

4) să solicite efectuarea expertizei metrologice a echipamentului de măsurare al altui operator de sistem la care sunt racordate rețelele electrice ale sale. Expertiza metrologică se efectuează în prezența personalului acestuia;

5) să solicite producătorului prezentarea rezultatele încercărilor performanței centralei electrice.

122. Utilizatorul de sistem are următoarele drepturi de care beneficiază:

1) să solicite operatorului de sistem să efectueze citirea indicațiilor, precum și să întreprindă măsurile prevăzute de prezentul Regulament pentru efectuarea verificării metrologice a echipamentelor de măsurare, instalate la utilizatorii de sistem racordați la rețelele operatorului de sistem;

2) să solicite operatorului de sistem sistarea livrării energiei electrice, inclusiv deconectarea instalațiilor sale de utilizare cu respectarea prevederilor prezentului Regulament;

3) la furnizarea continuă și fiabilă a energiei electrice, până la bornele de ieșire a aparatului de protecție, instalat după echipamentul de măsurare, în cazul consumatorilor casnici, și până la punctul de delimitare, în cazul consumatorilor noncasnici, la parametri de calitate, stabiliți conform standardului național;

4) să solicite repararea prejudiciului cauzat în rezultatul încălcării de către operatorul de sistem a prevederilor prezentului Regulament;

5) să aibă acces la echipamentul de măsurare a energiei electrice, indiferent de locul amplasării;

6) să solicite operatorului de sistem să întreprindă măsuri corespunzătoare în cazul deranjamentelor în rețeaua electrică și în cazul funcționării necorespunzătoare a echipamentului de măsurare;

7) să solicite operatorului de sistem remedierea operativă a deranjamentelor din rețelele electrice și/sau rețelele interne ale blocurilor de locuit;

8) la compensații din partea operatorului de sistem pentru nerespectarea parametrilor de calitate ai serviciului de distribuție și de transport al energiei electrice;

9) să fie prezent la citirea indicațiilor, verificarea metrologică, efectuarea expertizei metrologice și expertizei extrajudiciare a echipamentului de măsurare și a sigiliilor aplicate.

123. Utilizatorul de sistem are următoarele obligații:

1) să achite integral contravaloarea serviciilor prestate de operatorul de sistem în termenul indicat în factură;

2) să întrețină instalațiile electrice din proprietatea sa în stare bună de funcționare;

3) să respecte regulile de exploatare a instalațiilor electrice;

4) să permită accesul personalului operatorului de sistem, la echipamentul de măsurare amplasat pe proprietatea sa;

5) să permită accesul echipei de intervenție a operatorului de sistem, după prezentarea legitimației, în scopul efectuării unor lucrări de revizii, reparații, întreruperi, sistări, deconectări, racordări, precum și de remediere a deranjamentelor sau avariilor din instalațiile operatorului de sistem aflate pe proprietatea sa;

6) să efectueze remedierea defecțiunilor din instalațiile electrice aflate în proprietate/posesie, prin intermediul unităților specializate sau persoanelor autorizate să efectueze astfel de lucrări;

7) să suporte cheltuielile necesare pentru racordare, modificarea instalației de racordare, solicitată de el;

8) să instaleze și să utilizeze numai aparate, generatoare, receptoare, utilaj și materiale electrice care corespund documentelor normativ-tehnice obligatorii stabilite prin lege;

9) să repare daunele provocate de instalațiile sale electrice, în cazul în care instalațiile electrice ce-i aparțin au cauzat înrăutățirea parametrilor de calitate a energiei electrice livrate altor utilizatori de sistem sau au împiedicat transportul sau distribuția energiei electrice altor utilizatori de sistem;

10) să păstreze intacte echipamentul de măsurare și sigiliile aplicate echipamentului de măsurare și alte dispozitive și instalații montate de operatorul de sistem pe proprietatea sa, să nu întreprindă acțiuni menite să consume energie electrică prin evitarea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor echipamentului de măsurare sau alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare și să sesizeze imediat furnizorul/operatorul de sistem în cazul în care depistează defecțiuni în funcționarea echipamentului de măsurare sau violarea sigiliilor aplicate de către operatorul de sistem;

11) să fie prezent la controlul echipamentului de măsurare a energiei electrice;

12) să solicite de la operatorul de sistem un nou aviz de racordare în situațiile stabilite în pct. 10 din prezentul Regulament;

13) să asigure accesul operatorului de sistem pentru verificarea centralei electrice ce produce energie electrică din surse regenerabile pentru confirmarea faptului că energia este produsă din surse regenerabile.

124. Instalațiile electrice ale utilizatorului de sistem nu trebuie să pună în pericol viața și sănătatea oamenilor, să prejudicieze proprietatea, să provoace deranjamente în funcționarea normală a obiectelor sistemului electroenergetic și la transportul sau distribuția energiei electrice altor utilizatori de sistem.

125. Se interzice utilizatorului de sistem, să ridice în zona de protecție a liniilor electrice construcții, să depoziteze materiale, să sădească arbori, precum și să execute lucrări subterane sau alte lucrări, care pot crea obstacole, pun în pericol viața oamenilor sau împiedică operatorul de sistem să efectueze operațiile de exploatare și de întreținere a instalațiilor ce-i aparțin, în conformitate cu Regulamentul cu privire la protecția rețelelor electrice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 514 din 23.04.2002 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002 nr.59-61, art.603).

Secțiunea 3

Sistarea prestării serviciului, întreruperea, limitarea livrării energiei electrice

126. Sistarea prestării serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice, întreruperea, limitarea livrării energiei electrice utilizatorului de sistem poate fi dispusă de către operatorul de sistem, pentru executarea lucrărilor programate și neprogramate.

127. Operatorul de sistem întrerupe sau limitează livrarea energiei electrice utilizatorului de sistem în următoarele cazuri:

- 1) sunt puse în pericol viața și sănătatea oamenilor;
- 2) apare pericolul prejudicierii proprietății;
- 3) se încalcă balanța de puteri în sistemul electroenergetic;
- 4) se încalcă regimul de funcționare a obiectelor sistemului electroenergetic;
- 5) se efectuează racordări și alte operațiuni de exploatare și de întreținere care nu pot fi executate în alt mod;
- 6) s-au produs avarii ori se lichidează consecințele lor;
- 7) depășirea de către utilizatorul de sistem a puterii contractate, care afectează instalațiile operatorului de sistem sau siguranța livrării energiei electrice către alți utilizatori de sistem, fapt confirmat documentar;
- 8) încălcarea de către utilizatorul de sistem a prevederilor Regulamentului privind zonele de protecție a rețelelor electrice, ceea ce conduce la reducerea siguranței livrării energiei electrice și/sau punerea în pericol a persoanelor, bunurilor sau mediului;
- 9) criză de combustibil, survenită la scară națională, care duce la apariția unei crize de energie electrică sau în cazul unor interese ce țin de apărarea națională;
- 10) apariția situațiilor excepționale pe piața energiei electrice.

128. Operatorul de sistem nu repară prejudiciile, care au fost cauzate prin limitarea sau întreruperea livrării de energie electrică, în condițiile specificate de Legea cu privire la energia electrică.

129. Operatorul sistemului de distribuție, este obligat să planifice și să efectueze lucrările de exploatare, de întreținere, de revizie și de reparație a rețelelor electrice de distribuție, inclusiv a rețelelor electrice interne din blocurile locative în cazul când beneficiarii de apartamente dețin contracte de furnizare a energiei electrice, astfel încât să fie asigurată cea mai mică durată a întreruperii programate a livrării energiei electrice consumatorilor finali. Pe parcursul lunilor decembrie, ianuarie, februarie durata întreruperii programate a livrării energiei electrice nu poate depăși 4 ore în zi, în condițiile când temperatura atmosferică este mai mică de 00C.

130. În cazul întreruperilor neprogramate a livrării energiei electrice, operatorul de sistem este obligat să restabilească livrarea energiei electrice către utilizatori în termenul cel mai scurt posibil, care să nu depășească, însă, termenul stabilit prin contract, precum și limitele stabilite de Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice.

131. Operatorul de sistem asigură activitatea nonstop a unor echipe de intervenție operativă și a unor operatori de serviciu pentru înregistrarea apelurilor prin telefon ale consumatorilor finali la serviciul 24/24 de ore. În cazul unor întreruperi neprogramate a livrării energiei electrice, operatorul sistemului de distribuție înregistrează fiecare apel (inclusiv data și ora) și informează consumatorul final despre numărul de înregistrare al apelului.

132. Operatorul sistemului de distribuție informează utilizatorul de sistem despre durata probabilă de restabilire a livrării energiei electrice, precum și despre mersul lucrărilor de remediere.

133. Operatorul de sistem întrerupe livrarea energiei electrice consumatorilor finali prin automatizări de sistem, în condițiile legii.

134. Operatorul de sistem înștiințează consumatorii finali care dețin receptoare electrice de categoria I și II de fiabilitate a alimentării cu energie electrică despre condițiile de conectare a instalațiilor lor electrice la sistemele de descărcare automată a sarcinii prin frecvență (DASF) sau la sistemele de descărcare automată a sarcinii de sistem (DAS).

135. Se permite conectarea la sistemele DASF sau DAS doar a unor instalații electrice ale consumatorilor finali, echipate cu receptoare electrice de categoria II și III de fiabilitate a alimentării cu energie electrică, stabilit în Normele de amenajare a instalațiilor electrice. Se interzice conectarea la sistemele DASF sau DAS a unor instalații electrice ale consumatorilor finali, echipate cu receptoare electrice de categoria I a fiabilității alimentării cu energie electrică, în conformitate cu Normele de amenajare a instalațiilor electrice.

136. În regimul de limitări și de restricții din sistemul electroenergetic, operatorul de sistem este în drept să aplice marilor consumatori finali tranșele de limitare a puterii electrice consumate. Tranșele de limitare a puterii, puterea minimă de avarie și puterea tehnologică sunt stipulate în convenția de interacțiune. Operatorul de sistem informează consumatorii finali vizați și furnizorii acestora despre durata de aplicare a limitărilor de putere cu cel puțin 4 ore înainte de aplicarea limitărilor în cauză prin intermediul mass-media, al telefonului, al faxului, precum și prin alte modalități.

137. Operatorul sistemului de distribuție este în drept să aplice, la indicația operatorului sistemului de transport, măsuri de deconectare manuală sau automată a instalațiilor electrice ale utilizatorilor de sistem în situații de avarie sau în scopul prevenirii unor posibile avarii în sistemul electroenergetic.

138. Operatorul de sistem nu poartă răspundere față de utilizatorul de sistem pentru întreruperile în livrarea energiei electrice dacă acestea nu se datorează culpei sale.

139. În cazul în care operatorul de sistem constată documentar conectarea neautorizată la rețeaua electrică a instalațiilor electrice sau receptoare electrice ce aparțin persoanelor fizice sau juridice în lipsa unui contract de furnizare a energiei electrice, operatorul de sistem calculează valoarea prejudiciului material cauzat reieșind din consumul de energie electrică și tariful de furnizare aprobat de Agenție în vigoare pe parcursul perioadei pentru care se face calculul. În cazul în care persoana fizică sau juridică nu achită contravaloarea prejudiciului material cauzat, operatorul de sistem se adresează în instanța de judecată.

Secțiunea 4

Deconectarea și reconectarea la rețeaua electrică a instalației utilizatorului de sistem

140. Deconectarea de la rețeaua electrică se efectuează de către operatorul de sistem, la cererea organului de supraveghere energetică de stat, a furnizorului sau din inițiativă proprie, în cazurile și condițiile stabilite de Lega cu privire la energetică, Legea cu privire la energia electrică, Regulamentul privind furnizarea energiei electrice și de prezentul Regulament.

141. Operatorul de sistem deconectează de la rețeaua electrică instalațiile utilizatorului de sistem în următoarele cazuri:

1) la cererea organului de supraveghere energetică de stat în cazul neîndeplinirii acțiunilor indicate în prescripțiile emise în acest sens, ceea ce poate provoca avarii, incendii, electrocutări și/sau explozii;

2) în cazul în care consumatorul final utilizează receptoarele electrice într-un mod ce afectează utilajul operatorului de sistem sau calitatea energiei electrice livrată altor consumatori finali, iar consumatorul final refuză să deconecteze aceste receptoare electrice, la solicitarea operatorului de sistem, fapt indicat în actul de deconectare;

3) refuzul nemotivat al utilizatorului de sistem de a acorda accesul personalului operatorului de sistem, pentru controlul și citirea indicațiilor echipamentului de măsurare, montarea/demontarea echipamentului de măsurare în scopul verificării metrologice periodice, expertizei metrologice, expertizei extrajudiciare, precum și pentru controlul, deservirea și reparația instalațiilor electrice, ce aparțin operatorului de sistem, și sunt amplasate pe proprietatea utilizatorului de sistem. Operatorul de sistem este obligat să documenteze acest fapt prin întocmirea actului de constatare a refuzului nemotivat care urmează să fie expediat utilizatorului de sistem împreună cu avizul de deconectare;

4) în cazul în care utilizatorul de sistem modifică în mod unilateral reglajele instalațiilor de protecție și control automat, stabilite de comun acord cu operatorul de sistem;

5) neîndeplinirea de către utilizatorul de sistem, în termen de 30 zile calendaristice, a prescripției argumentate, înaintate acestuia de operatorul de sistem în formă scrisă, cu privire la modificarea/înlocuirea echipamentului de măsurare ce nu corespunde condițiilor de consum;

6) în cazul consumului fără evidență a energiei electrice sau al consumului fără evidență a energiei electrice pe o perioadă de timp ce depășește 30 de zile calendaristice de la data înregistrării documentate a lipsei echipamentului de măsurare sau a deteriorării lui din vina consumatorului final;

7) modificarea neautorizată de către utilizatorul de sistem a parametrilor echipamentului de măsurare;

8) încălcarea prevederilor Regulamentului privind zonele de protecție a rețelelor electrice, ceea ce conduce la reducerea siguranței livrării energiei electrice;

9) sunt puse în pericol viața și sănătatea oamenilor, sau apare pericolul prejudicierii proprietății;

10) la solicitarea furnizorului, în cazurile și condițiile prevăzute de Legea cu privire la energia electrică și Regulamentul privind furnizarea energiei electrice.

142. Deconectarea instalațiilor utilizatorului de sistem în conformitate cu pct. 141 subpunctele 3), 5), 6), și 8) ale prezentului Regulament se efectuează doar după avizarea consumatorului final. Avizul de deconectare se expediază sau se înmânează utilizatorului de sistem cu cel puțin 5 zile calendaristice înainte de data preconizată pentru deconectare. Se interzice deconectarea instalațiilor utilizatorului de sistem în zilele de vineri, sâmbătă și duminică, în zilele de sărbătoare nelucrătoare sau cu o zi înainte de ziua de sărbătoare nelucrătoare, precum și în celelalte zile după ora 18.00, excepție fiind cazurile prevăzute la pct. 145. În situația descrisă la pct. 141 subpunctul 2), avizul de deconectare se înmânează utilizatorului de sistem în momentul depistării faptului că instalația

electrică a acestuia afectează utilajul operatorului de sistem sau calitatea energiei electrice livrată altor consumatori finali.

143. Deconectarea de la rețeaua electrică a instalațiilor utilizatorului de sistem se efectuează doar prin ordin de deconectare, semnat de către persoana responsabilă a operatorului de sistem. Personalul operatorului de sistem, care a efectuat deconectarea instalației utilizatorului de sistem, este obligat să întocmească actul de deconectare în 2 exemplare, în care se specifică, în mod obligatoriu, motivul deconectării instalațiilor de la rețeaua electrică, informația relevantă privind echipamentul de măsurare a utilizatorului de sistem.

144. Operatorul de sistem este obligat să notifice furnizorul, în ziua deconectării, despre deconectarea instalației de utilizare a consumatorului final și să transmită furnizorului o copie a actului de deconectare în termen de cel mult 2 zile lucrătoare de la data deconectării, indiferent din inițiativa cui a fost efectuată deconectarea.

145. Operatorul de sistem deconectează imediat instalația electrică (instalația de utilizare sau centrala electrică) de la rețeaua electrică, cu documentarea acestui fapt, în următoarele cazuri:

- 1) instalația electrică este conectată neautorizat;
- 2) sunt puse în pericol viața și sănătatea oamenilor, sau apare pericolul prejudicierii proprietății.

146. Deconectarea de la rețeaua electrică a instalațiilor electrice ale utilizatorului de sistem se efectuează de la punctul de delimitare sau de unde există posibilitate tehnică. Dacă deconectarea urmează a fi efectuată de la instalațiile – proprietate ale utilizatorului de sistem, ultimul este obligat, prin intermediul persoanei responsabile de exploatarea instalațiilor respective, să asigure posibilitatea deconectării.

147. În ziua preconizată pentru deconectarea instalațiilor utilizatorului de sistem, personalul operatorului de sistem trebuie să înmâneze utilizatorului de sistem o copie a ordinului de deconectare a instalațiilor sale de utilizare, semnată de persoana responsabilă a operatorului de sistem. Dacă utilizatorul de sistem demonstrează că a înlăturat motivele care au condiționat emiterea ordinului de deconectare, personalul operatorului de sistem nu este în drept să deconecteze instalațiile utilizatorului de sistem respectiv. În situațiile prevăzute la pct. 145 subp. 2) operatorul de sistem în termen de 5 zile lucrătoare din momentul deconectării transmite ordinul de deconectare utilizatorului de sistem.

148. Operatorul de sistem este obligat în cel mult 2 zile lucrătoare să notifice furnizorul despre nerealizarea deconectării în condițiile punctului 147, dacă deconectarea instalațiilor consumatorului final a fost solicitată de furnizor.

149. În cazul în care în ziua preconizată pentru deconectarea instalațiilor de utilizare, utilizatorul de sistem sau reprezentantul său nu este prezent la locul de consum, personalul operatorului de sistem deconectează instalațiile utilizatorului de sistem, lăsându-i acestuia copia ordinului de deconectare și actul de deconectare, în care se indică că a fost efectuată deconectarea, motivul deconectării, numele persoanei responsabile de deconectare, adresa și telefonul de contact al operatorului de sistem, precum și alte informații relevante. Operatorul de sistem este obligat să notifice furnizorul despre deconectarea

consumatorului final și să transmită furnizorului o copie a actului de deconectare, în cel mult 2 zile lucrătoare de la data deconectării.

150. Copia actului de deconectare și a ordinului de deconectare se expediază de furnizor consumatorului casnic, prin poștă cu aviz, în termen de 2 zile lucrătoare de la data primirii actului de deconectare de la operatorul de sistem. În cazul în care consumatorul casnic s-a adresat la furnizor pentru reconectare, în limitele termenului de 2 zile lucrătoare, copia actului menționat nu se expediază prin poștă cu aviz. Concomitent, furnizorul informează operatorul sistemului de distribuție despre acest fapt și prezintă consumatorului casnic respectiv copia actului de deconectare, transmisă lui de operatorul sistemului de distribuție, în notificare.

151. Personalul operatorului de sistem, care a efectuat deconectarea instalației de utilizare ce aparține consumatorului final, este obligat să întocmească actul de deconectare în 3 (trei) exemplare, indicând în act motivele deconectării și informația relevantă privind echipamentul de măsurare al consumatorului final. Actul de deconectare se semnează de către personalul operatorului de sistem și consumatorul final, un exemplar al acestuia se înmânează consumatorului final.

152. Actele întocmite în urma activităților personalului Operatorului de sistem în instalațiile de evidență comercială a Utilizatorului de sistem urmează a fi contrasemnate de ambele părți. Utilizatorul de sistem este în drept să aleagă modalitatea de primirea a copiei actului întocmit, și anume: prin selectarea formatului electronic prin e-mail, scrisoare sau act completat la fața locului pe suport de hârtie. Operatorul de sistem asigură posibilitățile tehnice de digitalizare a semnăturii Utilizatorului de sistem, aplicate pe actul electronic și transmise ulterior prin e-mail sau pe suport de hârtie prin poștă. În acest context semnăturile ambelor părți, aplicate pe formatul electronic al actului, vor avea aceeași putere juridică ca și în cazul contrasemnării directe pe suport de hârtie.

153. Reconectarea instalației utilizatorului de sistem la rețeaua electrică se efectuează doar după înlăturarea de către utilizatorul de sistem a cauzelor care au dus la deconectare.

154. Reconectarea instalației utilizatorului de sistem se efectuează în termen cât mai restrâns, însă nu mai târziu de 2 zile calendaristice după înlăturarea cauzei de deconectare, depunerii/înregistrării cererii la furnizor, confirmării executării prescripției, după caz și achitării tarifului pentru reconectare.

155. După ce producătorul a înlăturat motivele deconectării instalației sale, acesta solicită operatorului de sistem reconectarea la rețeaua electrică. Operatorul de sistem este obligat să reconecteze la rețeaua electrică instalația producătorului în termen de cel mult 2 zile calendaristice de la data depunerii solicitării de către producător în scris, prin telefon, poștă electronică, fax, prezentarea dovezilor corespunzătoare și achitării tarifului pentru reconectare.

156. După ce consumatorul final a înlăturat motivele deconectării instalației sale de utilizare, acesta solicită furnizorului reconectarea instalației de utilizare la rețeaua electrică a operatorului de sistem. Furnizorul solicită operatorului de sistem, iar ultimul este obligat să reconecteze la rețeaua electrică instalația de utilizare ce aparține consumatorului final în termen de cel mult 2 zile calendaristice de la data depunerii solicitării de către consumatorul final în scris, prin telefon, poștă electronică, fax, prezentarea dovezilor corespunzătoare și achitării tarifului pentru reconectare.

157. Reconectarea la rețeaua electrică a instalației de utilizare a consumatorului final se efectuează de către operatorul de sistem, la solicitarea furnizorului în cazurile și condițiile stabilite de Legea cu privire la energia electrică, Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și distribuție a energiei electrice, Regulamentul privind furnizarea energiei electrice, precum și de prezentul Regulament.

158. În cazurile când din momentul deconectării instalațiilor electrice până la înlăturarea cauzelor deconectării a trecut mai mult de un an calendaristic, înainte de a solicita la furnizor reconectarea instalației, utilizatorul de sistem este obligat să obțină de la organul supravegherii energetice de stat actul de corespundere sau declarația electricianului autorizat, care confirmă corespunderea instalației electrice cerințelor de securitate. Actul de corespundere sau declarația electricianului autorizat se prezintă furnizorului odată cu cererea pentru reconectare a instalației electrice.

159. Reconectarea la rețeaua electrică a instalației utilizatorului de sistem se efectuează doar prin ordinul de reconectare, semnat de către persoana responsabilă a operatorului de sistem. Personalul operatorului de sistem, care efectuează reconectarea instalațiilor utilizatorului de sistem, este obligat să întocmească actul de reconectare, în 2 exemplare, în care se specifică, în mod obligatoriu, temeiul reconectării instalației la rețeaua electrică, informația relevantă privind echipamentul de măsurare.

160. Tariful pentru reconectare se achită de utilizatorul de sistem numai în cazul în care deconectarea a avut loc conform prevederilor prezentului Regulament și Regulamentului privind furnizarea energiei electrice. Se interzice perceperea tarifului pentru reconectare în cazul în care deconectarea instalației utilizatorului de sistem a avut loc din vina furnizorului sau a operatorului de sistem.

161. Operatorul de sistem este obligat să notifice furnizorul, în ziua reconectării, despre reconectarea instalației de utilizare a consumatorului final și să transmită furnizorului o copie a actului de reconectare, în termen de cel mult 2 zile lucrătoare de la data reconectării.

[Capitolul II secțiunea 5 abrogată prin HANRE537 din 24.12.20, MO13-20/22.01.21 art.47; în vigoare 22.01.21]

Secțiunea 6

Evidența consumului de energie electrică

176. Pentru evidența consumului de energie electrică și decontările între producător, furnizor și consumatorul final se utilizează numai echipamente de măsurare legalizate, adecvate și verificate metrologic, incluse în Registrul de Stat al mijloacelor de măsurare care dețin certificat de aprobare de model, permise spre utilizare în Republica Moldova.

177. Echipamentele de măsurare utilizate pentru facturare, trebuie verificate metrologic în termenele legale, stabilite în conformitate cu Lista Oficială a mijloacelor de măsurare și a măsurărilor supuse controlului metrologic legal, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr.1042 din 13 septembrie 2016, Legea metrologiei nr. 19 din 04martie 2016, și numai în laboratoarele metrologice autorizate.

178. Fiecare loc de consum sau generare este dotat, în mod obligatoriu, cu echipament de măsurare pentru evidența energiei electrice consumate sau generate, în conformitate cu cerințele

stabilite în Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale.

179. Echipamentul de măsurare se amplasează de regulă în limitele teritoriului utilizatorului de sistem. Echipamentul de măsurare urmează a fi instalat în așa mod încât utilizatorul de sistem, furnizorul și operatorul de sistem să aibă acces liber pentru a citi indicațiile echipamentului de măsurare în orice moment. În cazul amplasării echipamentului de măsurare pe teritoriul operatorului de sistem, acesta este responsabil de integritatea echipamentului de măsurare.

180. În cazul, în care echipamentul de măsurare nu este instalat în punctul de delimitare, la cantitatea energiei electrice înregistrate de echipamentul de măsurare se adaugă pierderile de energie electrică în elementele de rețea, cuprinse între cele două puncte, calculate conform Instrucțiunii privind calcularea pierderilor de energie electrică activă și reactivă în elementele de rețea aflate la balanța consumatorului, aprobată prin Hotărârea Consiliului de administrație al Agenției nr. 246 din 02 mai 2007 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 94-97, art. 415).

181. Operatorul de sistem este obligat să informeze solicitantul, potențial utilizator de sistem, despre parametri și caracteristicile tehnice ale echipamentelor de măsurare ce urmează a fi instalate, precum și despre tipurile echipamentelor de măsurare, legalizate pe teritoriul Republicii Moldova.

182. Cheltuielile legate de verificarea metrologică periodică, exploatarea, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare a energiei electrice utilizată la casele departamentale, locurile de uz comun și la funcționarea ascensoarelor se efectuează de către operatorul sistemului de distribuție.

183. Operatorul de sistem este obligat să accepte pentru instalare doar echipamente de măsurare verificate metrologic și legalizate pe teritoriul Republicii Moldova. Operatorul de sistem este obligat să refuze instalarea echipamentului de măsurare procurat de către solicitant, dacă acest echipament nu este adecvat, nu este legalizat, nu este verificat metrologic, este demonstrat faptul că a fost sustras, și/sau dacă echipamentul de măsurare nu corespunde prevederilor Regulamentului privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale, aprobat în conformitate cu Legea cu privire la energia electrică.

184. Echipamentul de măsurare se instalează conform Normelor de amenajare a instalațiilor electrice. Este obligatorie asigurarea protecției echipamentului de măsurare contra deteriorării și a vibrațiilor, precum și excluderea accesului liber al persoanelor terțe la echipamentul de măsurare.

185. După instalare, echipamentul de măsurare se sigilează și se pune sub tensiune de către personalul operatorului de sistem, în prezența obligatorie a utilizatorului de sistem, cu întocmirea procesului-verbal de dare în exploatare a echipamentului de măsurare, în două exemplare. Formularul procesului-verbal de dare în exploatare a echipamentului de măsurare se elaborează de operatorul de sistem luând ca bază conținutul din modelul stabilit în Anexa nr.3 la prezentul Regulament. În procesul-verbal se indică data instalării, tipul și numărul echipamentului de măsurare, locul instalării lui, numele sau denumirea utilizatorului de sistem, denumirea operatorului de sistem, indicațiile inițiale ale echipamentului de măsurare, numărul sigiliilor, alte informații. În cazul consumatorilor finali, o copie a procesului-verbal de dare în exploatare a

echipamentului de măsurare se transmite de operatorul de sistem furnizorului, în termen de 1 zi lucrătoare din momentul semnării.

186. Operatorul de sistem este în drept să întreprindă măsuri adecvate pentru prevenirea și pentru eliminarea intervențiilor în funcționarea echipamentului de măsurare. Măsurile respective se indică, în mod obligatoriu, în procesul-verbal de dare în exploatare a echipamentului de măsurare sau în actul de control al echipamentului de măsurare, întocmit în prezența obligatorie a utilizatorului de sistem. Operatorul de sistem informează în mod obligatoriu utilizatorul de sistem despre acest fapt și despre consecințele ce pot surveni în cazul în care utilizatorul de sistem intervine în funcționarea echipamentului de măsurare.

187. Consumatorul, instalația de utilizare a căruia, nu este deconectată de la rețeaua electrică are drept de acces la întrerupătorul instalat după echipamentul de măsurare, în vederea efectuării de comutații.

188. Se interzice utilizatorului de sistem să intervină sub orice formă asupra echipamentului de măsurare, inclusiv în funcționarea lui, și asupra sigiliilor aplicate lui sau asupra altor instalații ale operatorului de sistem, precum și să blocheze accesul personalului operatorului de sistem la acestea.

189. Consumatorul final este obligat să informeze furnizorul imediat ce depistează deteriorarea echipamentului de măsurare și/sau violarea sigiliilor aplicate. Furnizorul notifică de îndată acest fapt operatorului de sistem. Imediat ce depistează deteriorarea echipamentului de măsurare producătorul este obligat să informeze operatorul de sistem.

190. Personalul operatorului de sistem este obligat să prezinte utilizatorului de sistem legitimația de serviciu și să comunice scopul vizitei în situația în care solicită acces pe proprietatea utilizatorului de sistem, în scopul controlului echipamentului de măsurare și a porțiunii de linie electrică dintre punctul de delimitare și echipamentul de măsurare, pentru citirea indicilor echipamentului de măsurare, în vederea efectuării de lucrări la instalațiile, proprietate a operatorului de sistem și care sunt situate pe proprietatea utilizatorului de sistem sau în scopul deconectării de la rețeaua electrică a instalațiilor electrice ale utilizatorului de sistem, conform prevederilor prezentului Regulament. În situațiile menționate, utilizatorul de sistem este obligat să asigure imediat și necondiționat accesul personalului operatorului de sistem la echipamentul de măsurare și la instalațiile respective. În caz de refuz, operatorul de sistem este în drept să aplice prevederile punctului 141 din prezentul Regulament.

191. Personalul operatorului de sistem și utilizatorul de sistem sunt în drept să stabilească, de comun acord, timpul efectuării activităților stipulate la pct. 190 din prezentul Regulament.

192. În cazul înlocuirii echipamentului de măsurare la consumatorii casnici, operatorul sistemului de distribuție informează consumatorii casnici despre data și intervalul de timp în limitele căruia vor fi efectuate lucrările de înlocuire a echipamentului de măsurare, însă intervalul respectiv de timp nu va fi mai mare de 2 ore în cazul consumatorilor casnici din localitățile urbane și de 4 ore în cazul consumatorilor casnici din localitățile rurale.

193. Citirea indicațiilor echipamentului de măsurare în scopul facturării energiei electrice se face lunar de către personalul operatorului de sistem. Totodată, operatorul de sistem este obligat să contacteze utilizatorul de sistem pentru a i se asigura accesul la echipamentul de măsurare. În cazul

în care utilizatorul de sistem nu reacționează la solicitările operatorului de sistem mai mult de 3 luni consecutive, acesta deconectează instalațiile electrice ale utilizatorului de sistem, cu respectarea prevederilor prezentului Regulament.

194. Calculul consumului tehnologic de energie electrică, cauzat de factorul de putere din instalațiile electrice ale utilizatorului de sistem, se efectuează de către operatorul de sistem conform Instrucțiunii privind calcularea consumului tehnologic de energie electrică în rețelele de distribuție, în funcție de valoarea factorului de putere în instalațiile de utilizare, aprobată prin Hotărârea Consiliului de administrație al Agenției nr.89 din 13martie2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003 nr.99-103, art.139).

195. Operatorul de sistem efectuează controlul echipamentului de măsurare și al sigiliilor aplicate în funcție de necesitate și numai în prezența utilizatorului de sistem sau a reprezentantului utilizatorului de sistem, cu întocmirea actului de control în două exemplare, câte unul pentru fiecare parte. Utilizatorul de sistem este obligat să informeze operatorul de sistem privind funcțiile persoanelor responsabile care sunt împuternicite să fie prezente la efectuarea controlului echipamentului de măsurare.

Pentru utilizatorul de sistem, cu consum/producere lunară de 100 mii kWh și mai mult, controlul echipamentului de măsurare se efectuează de către operatorul de sistem o dată la trei luni.

196. Controlul echipamentului de măsurare și al sigiliilor aplicate, la consumatorul casnic, se efectuează de către operatorul sistemului de distribuție în funcție de necesitate și numai în prezența consumatorului casnic sau a reprezentantului acestuia, inclusiv a membrilor familiei care locuiesc împreună cu el, cu întocmirea actului de control în două exemplare, câte unul pentru fiecare parte.

197. La încheierea contractului de furnizare a energiei electrice pentru locurile de consum care nu sunt deconectate de la rețeaua electrică, operatorul de sistem, la solicitarea furnizorului, este obligat în termen de 5 zile calendaristice să efectueze controlul echipamentului de măsurare și al sigiliilor aplicate acestuia, să verifice schema de conectare a echipamentului de măsurare și să întocmească actul de control al echipamentului de măsurare și actul de delimitare a instalațiilor electrice, în două exemplare fiecare. Actul de control al echipamentului de măsurare și actul de delimitare a instalațiilor electrice se semnează de către operatorul de sistem și de consumatorul final. Câte un exemplar al actului de control al echipamentului de măsurare și a actului de delimitare se înmânează consumatorului final, iar o copie a actelor se transmit de către operatorul de sistem furnizorului, în cel mult 2 zile lucrătoare de la data semnării acestora. În cazul echipamentelor de măsurare monofazate, operatorul sistemului de distribuție indică suplimentar în actul de control al echipamentului de măsurare la care bornă este conectat conductorul de fază.

198. Personalul operatorului de sistem nu este în drept să efectueze controlul echipamentului de măsurare în lipsa utilizatorului de sistem sau a reprezentantului acestuia. Personalul operatorului de sistem este obligat să examineze vizual integritatea echipamentului de măsurare și sigiliile aplicate fără a le deteriora sau viola. În cazul în care personalul operatorului de sistem depistează că echipamentul de măsurare este deteriorat și/sau că sigiliile sunt violate, el demonstrează încălcările respective utilizatorului de sistem. În scopul verificării schemei de conectare a echipamentului de măsurare, după ce a examinat vizual echipamentul de măsurare și sigiliile aplicate lui, personalul operatorului de sistem este în drept să înlăture sigiliile aplicate. Personalul

operatorului de sistem, de asemenea, este în drept să verifice integritatea liniei electrice pe segmentul dintre punctul de delimitare și echipamentul de măsurare. În rezultatul controlului echipamentului de măsurare și al sigiliilor aplicate și după verificarea integrității liniei electrice pe segmentul dintre punctul de delimitare și echipamentul de măsurare, personalul operatorului de sistem este obligat să întocmească un act de control în două exemplare, câte unul pentru fiecare parte. Actul de control urmează să fie contrasemnat de ambele părți.

199. În cazul în care utilizatorul de sistem sau reprezentantul acestuia a refuzat să participe la controlul echipamentului de măsurare, personalul operatorului de sistem efectuează controlul în lipsa acestuia, întocmind actul de control al echipamentului de măsurare în care se indică faptul refuzului. Actul de control al echipamentului de măsurare, semnat de către persoana responsabilă a operatorului de sistem se expediază utilizatorului de sistem prin poștă cu scrisoare recomandată, în termen de cel mult 3 zile calendaristice de la data efectuării controlului respectiv.

200. În cazul, în care personalul operatorului de sistem depistează faptul că un consumator final a consumat energie electrică prin evitarea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor echipamentului de măsurare sau alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare, personalul operatorului de sistem este obligat să întocmească un Act de depistare în 2 exemplare – câte un exemplar pentru fiecare parte. Personalul operatorului de sistem indică obligatoriu în actul de depistare modalitatea prin care consumatorul final a consumat energie electrică prin evitarea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor echipamentului de măsurare sau alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare. Actul de depistare este semnat de personalul operatorului de sistem și de consumatorul final sau reprezentantul acestuia. În cazul în care consumatorul final sau reprezentantul acestuia refuză să semneze actul de depistare respectiv, personalul operatorului de sistem indică în act faptul și motivele refuzului.

201. În cazul consumului de energie electrică prin evitarea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor echipamentului de măsurare sau alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare, personalul operatorului de sistem înlătură încălcările depistate și transmite probele respective furnizorului odată cu prezentarea actului de depistare.

202. În cazul în care în rezultatul controlului echipamentului de măsurare, se constată mersul în gol al acestuia, confirmat prin actul de control întocmit de către operatorul de sistem și contrasemnat de consumatorul final, operatorul de sistem efectuează recalculul energiei electrice consumate pe parcursul ultimelor 3 luni. Recalculul energiei electrice consumate se efectuează ținându-se cont de faptul că mersul în gol al echipamentului de măsurare are loc în decursul intervalelor de timp în care sarcina electrică a consumatorului final este nulă. Intervalele de timp respective constituie 6 ore din 24 ore.

203. În cazul neînregistrării sau înregistrării incomplete a producerii energiei electrice, recalculul energiei electrice neînregistrate sau înregistrate incomplet se efectuează de către operatorul de sistem de comun acord cu producătorul. Dacă operatorul de sistem și producătorul nu pot stabili pe cale amiabilă cantitatea de energie electrică neînregistrată sau înregistrată incomplet, părțile acționează conform punctelor 245 și 246 al prezentului Regulament.

204. Personalul operatorului de sistem este în drept să demonteze, în prezența utilizatorului de sistem, echipamentul de măsurare, pentru expertiza extrajudiciară, în cazul în care presupune că respectivul echipament de măsurare este deteriorat, că s-a intervenit în echipamentul de măsurare, că sigiliile aplicate sunt violate, sau se presupune că echipamentul de măsurare a fost influențat cu diferite mijloace tehnice în scopul denaturării rezultatelor măsurării energiei consumate. Personalul operatorului de sistem este obligat să întocmească un act de demontare în două exemplare, câte un exemplar pentru fiecare parte. În actul de demontare se indică, în mod obligatoriu, numărul și indicațiile echipamentului de măsurare, numărul sigiliilor aplicate, precum și motivele demontării. Personalul operatorului de sistem împachetează echipamentul de măsurare și/sau sigiliile aplicate într-o sacoșă proprie, aplică sigiliul la sacoșă și prezintă echipamentul de măsurare utilizatorului de sistem pentru a fi prezentat la expertiza extrajudiciară, în termen de 5 zile lucrătoare. Utilizatorul de sistem nu este în drept să desigileze sacoșa în care a fost plasat echipamentul de măsurare și/sau sigiliile aplicate.

Instituția în care urmează să fie efectuată expertiza extrajudiciară se alege de către utilizatorul de sistem.

Înainte de efectuarea expertizei extrajudiciare, utilizatorul de sistem este în drept să solicite efectuarea expertizei metrologice a echipamentului de măsurare, cheltuielile pentru expertiza metrologică fiind suportate de către utilizatorul de sistem. Operatorul de sistem informează obligatoriu despre acest drept utilizatorul de sistem. În acest caz utilizatorul de sistem prezintă echipamentul de măsurare, la instituția în care urmează să fie efectuată expertiza extrajudiciară, în termen de 5 zile lucrătoare de la emiterea raportului de expertiză metrologică.

205. Operatorul de sistem, utilizatorul de sistem au dreptul să solicite efectuarea expertizei extrajudiciare repetate.

206. După efectuarea expertizei extrajudiciare, operatorul de sistem sau utilizatorul de sistem, după caz, este obligat să prezinte celuilalt, în termen de 5 zile calendaristice, echipamentul de măsurare și/sau sigiliile aplicate lui și raportul expertizei extrajudiciare efectuate. Operatorul de sistem este obligat să transmită furnizorului, în termen de cel mult 5 zile calendaristice, de la intrarea în posesie, raportul expertizei extrajudiciare efectuate.

207. În caz de distrugere, de sustragere sau de pierdere a echipamentului de măsurare și/sau a sigiliilor aplicate lui, sau în cazul în care consumatorul final nu prezintă echipamentul de măsurare, sigilat și/sau sigiliile aplicate echipamentului de măsurare, la expertiza extrajudiciară sau dacă se constată că sigiliile aplicate sacoșei în care a fost împachetat echipamentul de măsurare sunt violate, sau dacă sacoșa în care a fost împachetat echipamentul de măsurare este deteriorată, operatorul de sistem informează despre acest fapt furnizorul, iar furnizorul calculează consumul de energie electrică al consumatorului final conform sistemului paușal, ținând cont de cantitatea energiei electrice facturate și achitate de către consumatorul final pentru perioada recalculării aplicând prevederile Regulamentului privind furnizarea energiei electrice.

208. În cazul în care operatorul de sistem consideră că, utilizatorul de sistem poate să întreprindă măsuri care pot duce la înlăturarea dovezilor prin care se poate demonstra violarea sigiliilor operatorului de sistem sau faptul intervenției în echipamentul de măsurare, operatorul de sistem este în drept să solicite efectuarea expertizei extrajudiciare în ziua depistării violării

sigiliilor operatorului de sistem sau a intervenției în echipamentul de măsurare, cu participarea nemijlocită a părților. În cazul în care utilizatorul de sistem refuză să participe la expertiza extrajudiciară, fapt indicat în actul de demontare a echipamentului de măsurare, operatorul de sistem prezintă unilateral echipamentul de măsurare și/sau sigiliile aplicate, ambalate și sigilate, pentru a fi prezentate la instituția care efectuează expertiza extrajudiciară. Ulterior, raportul expertizei extrajudiciare a echipamentului de măsurare instalat la locul de consum este transmis de operatorul de sistem furnizorului în termen de cel mult 5 zile calendaristice de la intrarea în posesie.

209. Cheltuielile pentru efectuarea expertizei extrajudiciare se achită de partea care a inițiat-o.

210. Operatorul de sistem este obligat să transmită furnizorului o copie de pe actul de depistare în cel mult o zi lucrătoare, precum și probele corespunzătoare, care indică circumstanțele și mijloacele ce au condus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a consumului de energie electrică.

211. În cazul în care consumatorul final informează furnizorul despre deteriorarea echipamentului de măsurare și/sau violarea sigiliilor, faptul nu este calificat drept încălcare, dacă în rezultatul examinării nu se demonstrează încălcarea dată de către consumatorul final.

212. Furnizorul, operatorul de sistem și utilizatorul de sistem sau reprezentanții acestora au dreptul să fie prezenți la verificarea metrologică a echipamentului de măsurare. Actul cu rezultatele verificării metrologice este pus la dispoziția furnizorului/operatorului de sistem și utilizatorului de sistem.

213. Cheltuielile pentru demontarea, remontarea sau reamplasarea echipamentului de măsurare, la cererea utilizatorului de sistem, sunt suportate integral de către utilizatorul de sistem.

214. Cererea pentru demontarea, pentru remontarea sau pentru reamplasarea echipamentului de măsurare se depune de consumatorul final la oficiul furnizorului, care transmite cererea operatorului de sistem în ziua înregistrării. Plata pentru demontarea, pentru remontarea sau pentru reamplasarea echipamentului de măsurare se încasează de furnizor și se transmite operatorului de sistem.

215. Cererea pentru demontarea, pentru remontarea sau pentru reamplasarea echipamentului de măsurare se depune de producător la operatorul de sistem. Plata pentru demontarea, pentru remontarea sau pentru reamplasarea echipamentului de măsurare se încasează în acest caz de operatorul de sistem.

216. Utilizatorul de sistem suportă cheltuielile de reparare, demontare, verificare metrologică și remontare a echipamentului de măsurare deteriorat sau de înlocuire a lui, precum și este obligat să achite contravaloarea consumului recalculat de energie electrică în cazul în care deteriorarea echipamentului de măsurare are loc din vina acestuia.

217. Furnizorul, operatorul de sistem și utilizatorul de sistem pot iniția expertiza metrologică a echipamentului de măsurare în cazul, în care una din părți are reclamații. Plata pentru expertiza metrologică se efectuează de partea care a inițiat-o. Dacă, în urma expertizei, reclamația capătă confirmare, furnizorul efectuează recalculări a consumului de energie electrică al consumatorului final, ținând cont de cantitatea energiei electrice facturate și achitate de către consumatorul final pentru perioada recalculării aplicând prevederile Regulamentului privind furnizarea energiei

electrice. Utilizatorul de sistem suportă cheltuielile pentru expertiză în cazul în care reclamația lui nu capătă confirmare.

218. Demontarea echipamentului de măsurare pentru efectuarea expertizei metrologice, la solicitarea utilizatorului de sistem, se efectuează de către operatorul de sistem, în decurs de cel mult 5 zile de la data înregistrării cererii respective. Furnizorul este obligat să transmită operatorului de sistem solicitarea privind demontarea echipamentului de măsurare pentru efectuarea expertizei metrologice în ziua înregistrării acesteia. Furnizorul este obligat să aducă la cunoștință consumatorului casnic obligația achitării de către consumatorul casnic a cheltuielilor pentru demontarea, remontarea echipamentului de măsurare și pentru expertiza metrologică, dacă, în urma expertizei metrologice, solicitată de consumatorul casnic, se demonstrează că echipamentul de măsurare funcționează în limitele erorii admisibile.

219. La demontarea echipamentului de măsurare, pentru expertiza metrologică, personalul operatorului de sistem întocmește actul de demontare a echipamentului de măsurare în 2 exemplare (câte un exemplar pentru fiecare parte), indicând în el numărul echipamentului de măsurare și al sigiliilor, indicațiile echipamentului de măsurare, precum și cauzele demontării. Echipamentul de măsurare se împachetează și se sigilează de către operatorul de sistem și se înmânează utilizatorului de sistem pentru a fi prezentat, în termen de 5 zile lucrătoare, de către utilizatorul de sistem, spre expertiza metrologică, la un laborator metrologic independent care dispune de autorizația corespunzătoare, eliberată în condițiile legii. Producătorul este obligat să prezinte operatorului de sistem concluziile expertizei metrologice și echipamentul de măsurare, în termen de 5 zile lucrătoare, de la data primirii concluziilor în cauză. Consumatorul final este obligat să prezinte furnizorului concluziile expertizei metrologice și echipamentul de măsurare, în termen de 5 zile lucrătoare, de la data primirii concluziilor în cauză. Furnizorul transmite operatorului de sistem concluziile expertizei metrologice și echipamentul de măsurare în cel mult 1 zi lucrătoare.

220. Operatorul de sistem este obligat să monteze consumatorului casnic un alt echipament de măsurare în locul echipamentului de măsurare demontat pentru efectuarea verificării metrologice periodice, expertiza metrologică sau pentru efectuarea expertizei extrajudiciare, iar în cazul în care în locul echipamentului de măsurare, demontat pentru verificare metrologică periodică operatorul sistemului de distribuție nu a instalat un alt echipament de măsurare, operatorul de sistem restabilește evidența energiei electrice consumatorului casnic în termen de cel mult 10 zile calendaristice.

221. În cazul în care, la consumatorul noncasnic, în locul echipamentului de măsurare, demontat pentru verificarea metrologică periodică, pentru expertiza metrologică sau pentru expertiza extrajudiciară, nu este posibil de instalat alt echipament de măsurare, operatorul de sistem determină cantitatea de energie electrică consumată de consumatorul noncasnic, pe parcursul perioadei respective, în baza consumului mediu zilnic de energie electrică, înregistrat de echipamentul de măsurare pe parcursul a 3 luni anterioare demontării sau a 3 luni după remontarea echipamentului de măsurare ori potrivit consumului mediu zilnic, înregistrat pe parcursul perioadei calendaristice similare din anul precedent, informând despre acest fapt furnizorul.

222. Operatorului de sistem și consumatorul noncasnic sunt în drept să stabilească, de comun acord, altă modalitate de determinare a cantității de energie electrică consumată pe perioada

respectivă de timp, întocmind și semnând un acord în acest sens.

223. Operatorul de sistem sigilează dispozitivele de acționare a separatoarelor transformatoarelor de tensiune, care alimentează echipamentele de măsurare. Reparația acestora se efectuează din contul utilizatorului de sistem, cu acordul operatorului de sistem, și în baza solicitării utilizatorului de sistem. Furnizorul expediază solicitarea consumatorului final operatorului de sistem în cel mult 1 zi lucrătoare de la înregistrarea ei.

224. Reamplasarea, înlocuirea, din inițiativa consumatorului noncasnic, a transformatoarelor de măsură (care alimentează echipamentul de măsurare), inclusiv instalarea unor transformatoare de măsură cu alt coeficient de transformare, se efectuează din contul consumatorului noncasnic, cu acordul operatorului de sistem în baza solicitării consumatorului depusă la furnizor. Furnizorul expediază solicitarea respectivă operatorului de sistem în cel mult 1 zi lucrătoare de la înregistrarea ei.

225. Înainte de a instala lacătul său la panoul în care sunt montate echipamentele de măsurare, operatorul de sistem este obligat să efectueze, în prezența utilizatorului de sistem, controlul echipamentelor de măsurare, al sigiliilor aplicate și al schemei de conectare a echipamentelor de măsurare, cu întocmirea actului de control, în modul stabilit.

226. Utilizatorul de sistem este obligat să obțină acordul operatorului de sistem înainte de demararea lucrărilor care conduc la modificarea schemei de conectare a echipamentului de măsurare. Solicitarea respectivă se depune de către producător la operatorul de sistem. Solicitarea de demararea lucrărilor care conduc la modificarea schemei de conectare a echipamentului de măsurare se depune de către consumatorul final la furnizor. Furnizorul expediază solicitarea respectivă operatorului de sistem în cel mult 1 zi lucrătoare de la înregistrarea ei. Pe durata efectuării acestor lucrări, evidența consumului de energie electrică se ține conform procedurii convenite a priori între operatorul de sistem și consumatorul final.

227. Controlul echipamentului de măsurare a energiei electrice consumate în locurile de uz comun se efectuează de către operatorul sistemului de distribuție în prezența administratorului imobilului cu destinație locativă.

228. În cazul în care echipamentul de măsurare este instalat în limitele proprietății operatorului de sistem, responsabilitatea pentru integritatea echipamentului de măsurare și a sigiliilor aplicate acestuia îi revine operatorului de sistem, iar utilizatorul de sistem este în drept să aplice sigiliul său la echipamentul de măsurare. Operatorul de sistem este obligat să asigure, la solicitare, accesul utilizatorului de sistem la echipamentul de măsurare.

Secțiunea 7

Condiții referitoare la funcționarea instalațiilor electrice ale utilizatorilor de sistem

229. Utilizatorii de sistem care au montate instalații de compensare a puterii reactive, sunt obligați să le exploateze conform regimului prevăzut în convenția de interacțiune semnată cu operatorul de sistem.

230. Timpul pentru efectuarea lucrărilor de reparație a instalațiilor operatorului de sistem, situate pe proprietatea utilizatorului de sistem, se stabilește de comun acord cu utilizatorul de sistem.

231. Se interzice persoanelor fizice și juridice, indiferent dacă instalațiile electrice a acestora sunt racordate la rețeaua electrică sau nu, să ridice pe traseele liniilor electrice construcții, să depoziteze materiale, să sădească arbori, precum și să execute lucrări subterane sau alte lucrări care pot crea obstacole, pun în pericol viața oamenilor sau împiedică operatorul de rețea să efectueze operațiile de exploatare și de întreținere a instalațiilor ce-i aparțin, în conformitate cu Regulamentul cu privire la protecția rețelelor electrice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 514 din 23 aprilie 2002 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002 nr.59-61, art.603).

232. Consumatorii finali sunt obligați să instaleze și să utilizeze numai aparate, receptoare, utilaj și materiale electrice care corespund documentelor normativ-tehnice obligatorii stabilite prin lege.

233. Instalațiile electrice ale utilizatorului de sistem nu trebuie să pună în pericol viața și sănătatea oamenilor, să prejudicieze proprietatea, să provoace deranjamente în funcționarea normală a obiectelor sistemului electroenergetic și a altor utilizatori de sistem.

234. Utilizatorul de sistem repară daunele provocate de instalațiile sale electrice, în cazul în care instalațiile electrice ce-i aparțin au cauzat înrăutățirea parametrilor de calitate sau au împiedicat livrarea continuă a energiei electrice consumatorilor finali.

Secțiunea 8

Dispoziții speciale

235. La etapa de încheiere a contractelor de prestare a serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice, în conformitate cu art. 23 alin. (8) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 08 iulie 2011, pct. 54 al Cerințelor fata de asigurarea securității datelor cu caracter personal, la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal, aprobate prin HG nr. 1123 din 14 decembrie 2010, pct. 35 al Regulamentului Registrului de evidenta a operatorilor de date cu caracter personal, aprobat prin HG nr. 296 din 1 mai 2012, operatorul de sistem informează solicitanții despre faptul ca ele conțin date cu caracter personal.

236. Operatorii de sistem informează solicitanții referitor la procedura de racordare la rețeaua electrică, precum și cu privire la condițiile și cerințele care trebuie respectate în legătură cu prestarea serviciilor de transport sau de distribuție a energiei electrice prin publicarea pe paginile lor web oficiale și afișarea pe panoul informativ amplasat în incinta oficiului a următoarelor informații:

- 1) programul de lucru și datele de contact;
- 2) Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat de către Agenție;
- 3) modelul cererii pentru eliberarea avizului de racordare;
- 4) lista actelor necesare de a fi anexate la cererea pentru eliberarea avizului de racordare;
- 5) tarifele pentru serviciile auxiliare, aprobate de Agenție;
- 6) modelul cererii de deconectare/reconectare;
- 7) tarifele în vigoare pentru serviciile de transport sau de distribuție a energiei electrice;
- 8) alte informații utile aferente procesului de racordare la rețeaua electrică și de prestare a serviciilor de transport sau de distribuție a energiei electrice.

237. Cererile pentru eliberarea avizului de racordare depuse până la data intrării în vigoare a prezentului Regulament, pentru care nu au fost emise avizele de racordare, se examinează în conformitate cu prevederile prezentului Regulament.

238. Avizele de racordare pentru locurile de consum, eliberate până la intrarea în vigoare a prezentului Regulament, sunt valabile până la expirarea termenului de valabilitate al acestora.

239. Avizele de racordare la rețea a centralelor electrice, eliberate până la intrarea în vigoare a prezentului Regulament, care la momentul intrării în vigoare a Regulamentului au termen de valabilitate mai mare de 24 de luni, sunt valabile pentru o perioadă de 24 de luni din momentul intrării în vigoare a prezentului regulament.

240. Pentru a putea utiliza în continuare avizul de racordare a centralei electrice, eliberat pentru centrala ce urmează a fi racordată la nivelul de tensiune medie sau înaltă, titularul avizului este obligat să reconfirme angajamentul de a utiliza capacitatea rețelei rezervată în acest sens, prin expedierea unei notificări scrise în adresa operatorului de sistem care a emis avizul. În termen de 30 de zile din momentul intrării în vigoare a prezentului regulament, operatorii de sistem sunt obligați să notifice în scris, prin scrisoare recomandată, toți titularii avizelor de racordare a centralelor electrice despre obligația prevăzută în acest punct.

241. Nerespectarea de către titularul avizului de racordare a centralei electrice a obligației stabilită la pct. 240 a prezentului Regulament, pentru o perioadă mai mare de 30 de zile din momentul primirii notificării operatorului de sistem, transmisă conform pct. 240, servește drept temei pentru declararea nulității avizului de racordare.

242. În termen de 2 luni de la intrarea în vigoare a prezentului Regulament, operatorii de sistem întocmesc și publică pe paginile lor web oficiale lista avizelor de racordare eliberate potențialilor producători de energie electrică, indicând pentru fiecare aviz de racordare cel puțin următoarele informații: data, termenul de valabilitate, locația (date despre locația fizică, adresa electrică), capacitatea solicitată, dacă valabilitatea avizului de racordare a fost deja extinsă. Lista respectivă se actualizează lunar.

243. În termen de 30 zile calendaristice de la data intrării în vigoare a prezentului Regulament, operatorii de sistem vor plasa pe paginile lor web oficiale modelul contractului de racordare la rețeaua electrică, modelul convenției de interacțiune, precum și a contractului pentru prestarea serviciului de transport, a contractului pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice, elaborate în conformitate cu prevederile prezentului Regulament.

244. În vederea îndeplinirii atribuțiilor sale, operatorii de sistem colaborează cu organele de specialitate a administrației publice centrale, cu autoritățile publice locale, cu asociațiile consumatorilor și cu societatea civilă.

245. Solicitanții sunt în drept să informeze Agenția despre orice încălcare de către operatorii de sistem a prevederilor prezentului Regulament. Totodată, pentru apărarea drepturilor pe care le consideră lezate, solicitanții sunt în drept să se adreseze în instanța de judecată competentă.

246. Neînțelegerile între părți ce țin de racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție se examinează pe cale extrajudiciară de către Agenție, la reclamația uneia dintre părți. În vederea soluționării neînțelegerilor dintre părți, Agenția emite decizii

obligatorii, care pot fi contestate în instanța de contencios administrativ, în conformitate cu prevederile Codului administrativ al Republicii Moldova.

anexa nr.1

anexa nr.2

anexa nr.3

anexa nr.4

anexa nr.5